

בלבבי מושכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך ביטחון עצמי

בעת קושי האדם בורח לשורשו כי שם בטחונו

אמנם אנו חותרים למצוא עצות כיצד לזהות את תכונת השורש של הנפש על מנת להסמיך עליה את הביטחון, אך בבחינה מתהפכת דווקא תנועת הביטחון הטבעית של האדם היא עצמה שביל המורה על תכונת הנפש השורשית שלו. כלומר, אחת מהדרכים לגלות מהי תכונת השורש של הנפש היא המבחן להיכן האדם בורח בעיתות מצוקה וקושי. בעת שאדם חש איום על קיומו מיד הוא בורח למקום אותו הוא מזהה כעוגן ליציבות שלו, וקום זה הוא שורש הביטחון שלו.

בפיוט לתפילת יום כיפור מייסד המשורר כי - 'ממך אליך אברח'. כלומר, הצדיק פונה לקב"ה ואומר - אני פוחד מאימת דינך, אך אין לי לאן לברוח מפניך אלא רק אליך כי אתה בטחוני ופטרוני בעת צרה זו. זהו זיהוי של אדם פנימי ועמוק שבטחונו ביטחון מופשט אך ורק בקב"ה, נפשו מזהה את היציבות שלה בחסותה תחת כנפי שכינתו, ובעת מצוקתו מיד נפשו בורחת אליו ית"ש.

מנגד ישנם אנשים חיצוניים מאוד שרחוקים מזהויו נקודות עומק פנימיות בנפש כנקודת השורש שלהם, אצלם נקודות חיצוניות נתפסות כחומות מגן ועוגני יציבות. לדוגמא: כאשר ילד

דע את שמחתך • כוחות שרשי העצבות פרק ד'

לישרי לב שמחה

האלוקים עשה את האדם ישר, כאשר האדם יש לו ישרות, מתגלה אצלו האצבע. זה נקרא ישרי לב, ישרי לב. האצבע היא ישרה.

כאשר מתגלה אצלו התיקון של הרקידה, מה מתגלה אצלו? יש לו עצבות של יסוד העפר, והתיקון שלו זה רקידה, מה מתגלה אצלו? מתגלה אצלו הרגליים, מתגלה אצלו התיקון של הכף.

בקלוקל הרגליים נאמר ביעקב אבינו (בראשית לב, כו) ויגע בכף ירכו. וכאשר מתגלה תיקון של רגליים, אז מה התיקון? תיקון של הכף. האצבעות של הרגליים הם העשרים, הם הכף, כמו שאומרים רבותינו. האצבעות של הידיים הם עשר. שמחה שחלה מהרגליים, ברגליים לעולם הכף הוא למעלה מהאצבעות. כי האצבעות שמה הם מגיעים לעולם, מהמערכת שנקראת כף, הם כף הדמיון של עשר האצבעות של הידיים. בידיים כאשר ירים משה וגבר ידו, אז האצבעות למעלה מהכף. ברגליים לעולם השמחה תבוא מאותו מקום שנקרא רקידה. אבל הכף כאשר האדם רוקד, הכף הוא למעלה מהאצבעות. אז מה השמחה שיש שם? זה השמחה לתיקון יסוד העפר.

אבל מכח כך אי אפשר לעבור בשלמות לשמחה. כי הרי סיבת הדבר היה אכילה מעץ הדעת. בידיים חוזר ומתברר המציאות של שמחה, מכוח הדעת שנתקן ששם האצבעות הם למעלה מכף היד. זה שלמות של התיקון. אלוקים עשה את האדם ישר, איפה מתגלה ישרות? באצבע.

עוד נרמז בענין האצבע, והעיר שושן צהלה ושמחה, שושן זה מלשון ששון, והם אותם אותיות. ודרשו חז"ל (מגילה טז, ב) ששון זה מילה. ומצינו בחז"ל על איבר ברית קודש דאמרו (נדה סו, א) לא כל האצבעות שוות. על זה נאמר צהלה. זה גופא השמחה.

שושן פורים

ברגליים, זה תחילת היציאה. ברגליים, הכף הוא למעלה מהאצבעות. הגאולה באה (שמות יא, ד) מ'כ'חצות, כף. השלמות הוא בסוכות. מי שלא ראה שמחת בית השואבה, לא ראה שמחה מימיו. על כן השמחה היא בריקוד ברגליים. הגאולה היתה מכחצות, הגאולה היתה ביציאה ברגליים, אך במצרים הערב רב עלה עימם, הם נגאלו מהאומות, אבל לא נגאלו מהערב רב.

בפורים הרי הם לא יצאו משום מקום ברגליים, הם נשארו באותו מקום, הם לא הלכו לשום מקום. אם כן מה הייתה הגאולה, והעיר שושן צהלה ושמחה. הגאולה היא משליטת הערב רב, שעלה עימם בצאתם ממצרים. יש הבדלה מהערב רב. הגם שזה לא בשלמות כי נאמר (אסתר ח, יז) ורבים מעמי הארץ מתייהדים, אך השורש של הגאולה היא ההבדלה מהערב רב.

מכח כך יש כאן גאולה חדשה, ומתגלה קבלת התורה מחדש. ליהודים היתה אורה זו תורה (מגילה טז, ב). הדברים שמחים ומאירים כנתינתם מסיני (ירושלמי חגיגה ב, א), מתגלה סילוק הספקות. מרדכי בדורו, כמשה בדורו (אסתר רבה ו, ב). מתגלה אתה הראית לדעת. מתגלה שוב בהירות של תורה שאין בה ספיקות. כמו שאמרו חז"ל (תמורה טז, א) בשעה שנפטר משה רבינו לגן עדן, אמר לו ליהושע שאל ממני כל ספיקות שיש לך, היינו שאין ספיקות. זה אור הפורים.

נגילה ונשמחה בך

מכוח מהלכי פורים חוזר ונבנה בית המקדש. שם נאמר (דברי הימים א טז, כז) עוז וחדווה במקומו אצל אלופו של עולם. בית המקדש הוא המקום, שמשם הושתת העולם, כמו שאמרו חז"ל על אבן שתיה (יומא נד, ב) שממנה הושתת העולם, זה סוד העפר דקדושה. כי נאמר (ישעיהו ב, ג) כי מציון תצא תורה. שם יש בירור ואין ספיקות. סנהדרין הגדולה מבררת שם כל דבר. כמו שנאמר (דברים יז, ח) כי יפלא ממך ■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

והעיר שושן צהלה ושמחה, מכוח הצהלה, מתגלה תיקון במהלכי הדעת. שושן פורים הוא ביום ט"ו, במקום שמוקף חומה מימות יהושע בן נון, כי החומה שהיא יסוד העפר מתגלה כתיקון. על כן צריך לתקן לא את היסוד העפר, אלא צריך לתקן את ההתרת הספקות.

התיקון של יום ט"ו שנמסר לשושן בלבד, הוא נמסר רק לאלה שאכלו מסעודתו של אותו הרשע, כי רק בשושן אכלו מסעודתו של אותו רשע (מגילה יב, א). זה אכילה מעץ הדעת גופא. האכילה מעץ הדעת גופא, היא מועד לעצמו של התרת הספיקות. כי כביכול מתגלה מתגלה שמה הכפל של עץ הדעת טוב ורע לתקן אותו, ועל כן נוסף עוד יום אחד בימי הפורים. שהוא בא לתקן את התרת הספיקות. וזה בא אחרי שהיסוד העפר מתוקן, מקום שיש חומה מימי יהושע בן נון, אזי החומה מתוקנת. זה יסוד עפר דתיקון.

פורים בכל העולם כולו הוא כנגד שבעים אומות שהם קכ"ז מדינות, שם זה יום ראשון של פורים הוא ביום י"ד. שמה מתגלה המהלך שזה באבחנה, שהתיקון של הדבר הוא, יד. היד נקרא על שם כף היד, לא על שם האצבעות. שם הגילוי הוא מצד מהלכי האבחנה של השבעים אומות. זה היה בכל העולם כולו, שנמצאים כל האומות כולם. על כן הגילוי של השמחה הוא באבחנה שנקראת ריקוד.

אם כן שני הימים באים לתקן שני מהלכי עצבות. במעמקי השורשים שלהם, שמתגלה בעמלק. שני ימים, שני תיקונים.

שמחת הגאולה

בימי המועדים יש לנו שמחה, ששייכת לגאולה משבעים אומות, יציאה מהאומות יציאת מצרים בפסח, וכניסה לכנסת ישראל בסוכות, זה שמחה ששייכת למועדים. מצד כך הכל בא במהלכי רגליים. יצאו ממצרים

התנועה לכנוס אל מחסה תכונת שורש הנפש חדה וברורה יותר, אולם על כל אחד מאתנו לבחון את נפשו גם בקשיים הקלים יותר, מהו המושכל הראשון שלה, להיכן מיד היא פונה, מהו הדבר הראשון עליו הוא חושב, מה ההרגש הראשון אותו הוא מרגיש, מהי הפעולה הראשונה בה הוא נוקט.

טעויות בזיהוי והכרת האני הפנימי

אמנם המבחן והבדיקה שהצענו מצביעים על המקום בו הנפש מזהה את ביטחונה בשורשה. ואכן אדם שמצליח לזהות את שורשו, את המקום הפנימי תוך תוכו, ולשם הוא בורח, הרי שבטחונו ביטחון אמת, איתן ומוצק. אולם ישנם מספר טעויות והטעויות שעלולות להקשות ולבלבל אותנו בהליך החיפוש אחר שורש הביטחון. להלן נפרוט אותן. ידיעתן והכרתן תסייע בעדנו להימנע מהן, ולמצוא את שביל האמת.

הזכרנו כי הנפש מורכבת מתכונת שורש אחת ממנה נולדים ענפים יסודיים ואחריהם מסתעפים ומשתרגים להם רבדים רבדים של ענפים רחוקים, שחלקם שייכים לחיצוניות הנפש ואינם חלק מעצמיות הנפש. וכאשר הלומדים קוראים ומבינים כי ישנו כלי בדיקה להתחקות אחר שורש נפשם, כלי המשמש לבדוק מהי התכונה החזקה שבהם, המשמשת עוגן ומשענת אליה בורחים ברגעים של מועקה, בזמני מתח ולחץ. מיד הקורא שואל את עצמו - 'אז לאן אני בורח?'. הבעיה היא שהשאלה הזו לא נתפסת נכון אצל השואל, לא תמיד היא פונה אל הכתובת הנכונה אליה היא מופנית - אל פנימיות הנפש. אלא השאלה הזו נתפסת על ידי הרבדים החיצוניים באדם: חיצוניות הנפש או הגוף. ■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

הפנימי. מהו השורש הפנימי עליו נשענת נסמכת ובוטחת נפשו.

כל אדם חי את עיקר חייו באחד מרבדי הנפש, ישנם החיים את חייהם בעולמות של הגות עיון ומחשבה, ישנם כאלו שמחוברים לעולמות של מידות ורגש יוצרים אמנים, ויש אנשי מעשה פעלתנים רוב ככל ימיהם הם עסוקים במהלכי ייצור הפקה בניה עשיה וכדו'.

בעיתות מצוקה כל אדם לפי טבעו, לפי מי שהוא באמת, לשם הוא בורח, אל העולם בו הוא מוצא את שורשו כמבטחו.

אדם שבמהותו הוא למדן, כל כולו חי בתורה, חיותו ותענוגו בחקירות מחשבתיות, הוא חי בעולם של לימוד עיון התבוננות והבנה. בעת צרה לשם הוא יברח, הוא ישקיע את עצמו בלימוד מעמיק בסוגיות האהובות עליו. כמו שנעים זמירות ישראל התבטא - 'לולי תורתך

שעשועי אז אבדתי בעניי'. אדם שחי אוהב ומחובר לתחום המוזיקה, בעת משבר הוא יתנתק מהעולם החיצון, הוא יכנס אל חדר המוזיקה שלו, ינעים את האוירה בניגונים הערבים עליו ביותר. נפשו תתרפק על הצלילים הדקים והעדינים של היצירות המופלאות והיפות ביותר לטעמו. הוא יתענג על ביצועיהם האיכותיים הייחודיים של האמנים המיומנים.

לאחר שהובן עיקרון הבסיס כי הזיהוי של שורש הנפש נלמד על ידי הבחינה של התנועה הטבעית של הנפש בזמן קושי. נבהיר כי בקשיים חמורים

קטן מרגיש מותקף, מיד הוא רץ לאמו, זאת מפני שהוא אינו מזהה שורש בתוך עצמו אלא אמו היא שורשו לפי דעתו, ועל כן בה הוא שם את בטחונו. ישנם אנשים שאך שמעו התראת 'נחש צפע' מיד הם אצים רצים לחדרי הביטחון עוד לפני שאזעקת כוננות ספיגת הטילים מתחילה לצפור. אותם אנשים כאשר הם נחבטים ומקבלים מכה חזקה או נחבלים ונפצעים, המושכל הראשון שלהם, הדבר הראשון שהם עושים בצורה אינסטינקטיבית, הם מתקשרים למד"א או לטר"ם. אלו אנשים שחיים חיי גוף בלי שום מודעות פנימית מינימלית, הם מזהים את גופם כשורשם. לפיכך, ברגע שהם חשים איום כלשהו, התנועה הטבעית שלהם להשתדל להגן על הגוף, לרוץ למקלט או לרופאים וכדומה.

אנו כמובן לא נתמקד: לא באנשים הפנימיים שאינם זקוקים להדרכתנו, ולא באנשים החיצוניים

שרחוקים ממנה אלא במוצעים. מכל מקום העיקרון הנלמד מנקודות הקיצון הללו, שווה: מהפנימיים נלמד שכשם שאצלם ה-'אליך אברח' הוא הקב"ה, כך אצל כל אדם ממוצע יש את נקודת ה-'אליך אברח' היחודית שלו, והיא תכונת השורש של נפשו, עליה בטחונו נסמך גם בלא מודעותו לכך. כמו כן, מהמשלים החיצוניים שמבררים לנו כי בעיתות מצוקה התנועה הטבעית היא לנוס מיד למקום שנתפס כמקום מבטחים. כך בנמשל הפנימי מתברר כי הבדיקה להיכן אדם בורח בעת מצוקתו, היא כלי בירור שנתן בידו של כל אחד לבדוק היכן הוא כוח ביטחונו

**בעיתות מצוקה
כל אדם לפי
טבעו, לפי מי
שהוא באמת,
לשם הוא בורח,
אל העולם בו
הוא מוצא את
שורשו כמבטחו.**

איוב, לט, כו – המבינתך יאבר נץ ישרש כנפיו לתימן. וכתב בספר הפליאה (ד"ה המבינתך יאבר נץ) וז"ל, וארז"ל בגיטין, מלאך יש ודמותו כדמות נץ, ובכל יום ויום מנשבת רוח דרומית מדת החסד, ורוח צפונית מדת הפחד, ואלמלא היתה מחרבת עולם ומלואו. ומלת יאבר נץ, ר"ל יעוף, וזהו מצד הבינה ("מבינתך") עד שיפרוס כנפיו לצד החסד, ר"ל יתגלגל ממעלה למעלה עד שיתגלה למדת החסד, והנץ הוא אחד מעופות הטמאים ויש לו צד גילגול טהרה ע"י הבינה, עכ"ל. והובאו דבריו בראב"ד בהקדמה לספ"י. ושורש הנץ דקלקול בנחש, ר"ת נץ - חמור - שור, כמ"ש בפע"ח בהקדמה.

וכתב בשערי צדק (השער השני) וז"ל, והמדה הזאת נקראת אביר יעקב מלשון (אבר - יאבר) וכו', וכשאביר יעקב שואב מהבינה למעלה, אז גפן שלו כפורחת עלתה ניצה ונתמלאו הנשר נוצה, וכן הוא אומר המבינתך יאבר נץ יפרוש כנפיו. הבן נפלאות עליונות, יפרוש כנפיו לתימן, שהרי חסדי דוד שואבים ע"י יעקב אברהם שהוא בתימן, זהו שיאמר הכתוב מגן אברהם מגן דוד חסדי דוד, לפיכך יפרוש כנפיו לתימן לצד הימין, עכ"ל. ועיין עוד עבודת הקדש (ח"ג, פרק סד). ושערי אורה (השער השני, ד"ה ודע כי מכח אביר יעקב יתחדש אבר הנשר הידוע).

וכתב בסודי רזיא (אות י) וז"ל, הקב"ה אמר לאיוב (לט, כו) המבינתך יאבר נץ יפרוש כנפיו לתימן - כדי שתכנס הרוח הבא מן הדרום תחת כנפיו ויעמידנו ויהיה בו כח לעוף, והוא הדין לשאר העופות, אבל לפי שהנץ גדול בכנפים ורוב הנוצה הזכיר שמו יותר משאר עופות, עכ"ל. ואז נקרא אבר מלשון הרוח שבקרבו, ודו"ק. וכמ"ש ברלב"ג על אתר, וז"ל, יאבר - יאף, ולפי שהעופות הוא בכנף אמר יאבר, עכ"ל. ועיין פרדס (שער כג, פ"א). ויתר על כן הוא תיקון הרוח, וכלשון רש"י על אתר, ואבר נץ - יגדל הנץ, ומלאך הוא דומה לדמות נץ ומעמיד קושי הרוח דרומית בפרישות כנפיו שלא תחריב את העולם, עכ"ל. ובעומק הוא תיקון עוף הנקרא נץ, שמעלהו מטומאה לטהרה, כנ"ל. ובזה מכניע הרע. וכמ"ש במגלה עמוקות (בחוקתי) וז"ל, כי "מלאכיו" יצוה לך, "נגד צוררי", ר"ת נץ, ויקח מן הבא בידו, חד אמר זה נץ, עיי"ש. וכדברי רש"י לעיל, מלאך בדמות נץ.

ובעומק זהו תיקון הניצוצות, נץ מלשון ניצוצות שעפים ברוח, ודו"ק היטב. וכאשר הניצוצות עולים ונתקנים, אזי נץ מבשר בשורות טובות, כמ"ש הארז"ל. וזהו תיקון צד דרום, תימן, כנ"ל, ושם החסדים, חסד לאברהם שתיקן תפלת שחרית שזמנה "נץ" החמה.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א

תהלים, צא, א – באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה צנה וסחרה אמתו. ופרש"י, באברתו - כנף. יסך - יסוכך. תחסה - תתכסה.

וכתב הגר"א (אדרת אליהו, דברים, לא, יא) וז"ל, ישאהו על אברתו - אלו בעלי תורה, כמ"ש באברתו יסך לך ותחת כנפיו, וכמ"ש ברע"מ פרשת פנחס, רלח ע"ב, עכ"ל. והיינו שהתורה יש בה רמ"ח מצות עשה, כנגד רמ"ח אברים, כנודע. וזהו שע"י התורה, ע"י הארת רמ"ח שבתורה בחינת אברים, אבר, אברתו, מגן על רמ"ח אברים שבאדם. ובעומק התורה מגינה ע"י שמעלה האדם אליה שנכלל באור התורה. וזהו דייקא ע"י אבר היונה, בחינת הכנפים שמעלים למעלה, כן מעלה את האדם לתורה.

וכן אמרו (במד"ר, יב, ג) מהו באברתו יסך לך, בזכות התורה שנתנה מימינו של הקב"ה, שנאמר (דברים, לג) מימינו אש דת למו. ועיין עוד בתנחומא (משפטים, יח). ומדרש תהלים (צא). ועיין של"ה (שקלים, אות ד).

ומהלך נוסף מצינו בילק"ש (ויקרא, כג, רמז תרנג) וסוכה תהיה לצל יומם - כל מי שמקיים מצות סוכה בעוה"ז, הקב"ה מיסך עליו מן המזיקין שלא יזיקו אותו, שכן הוא אומר באברתו יסך לך. ועיין קהלת יעקב (ערך אבר, אות ג). ואם לבינה (אות כ). ייטב לב (במדבר). ועבודת ישראל (שמיני). ובני יששכר (תשרי, מאמר י).

ומהלך נוסף מצינו בזה"ק (תיקונים, ל, ע"א) באברתו יסך לך - דא אבר מן החי, צדיק. ועיין גר"א (שם, ותיקון כ"א). וקהלת יעקב (ערך אבר). ויושר לבב (בית שני, חדר רביעי, פרק יד).

ומהלך נוסף מצינו במורה נבוכים (ח"ג, פרק נא) וז"ל, כבר ביארנו בפרקי ההשגחה כי כפי שיעור של כל בעל שכל תהיה ההשגחה בו. והאיש השלם בהשגתו אשר לא יסור שכלו מהאלוה תמיד, תהיה ההשגחה בו תמיד, וכו'. התבונן ב"שיר של פגעים", ותראה שהוא מספר ההשגחה ההיא הגדולה והמחסה והשמירה מכל הרעות הגופניות וכו', אמר, כי הוא יצילך מפח יקוש, מדבר הוות, באברתו יסך לך וגו', עיי"ש בהרחבה. וזהו שמירה מדין השגחה פרטית. ועיין בית אהרן (דרושים מר' אשר מסטאלין, שהיפך לשון הסכלות הוא השגחה פרטית).

ומהלך נוסף מצינו בשערי ארוכה (אות י) ששורש הנזק נטיה לצדדים, ושורש השמירה העמדה על קו אמצע, "שביל הזהב", וז"ל, באברתו יסך לך - זה רומז על עמק דרום ועמק צפון, שהם החסד והגבורה. באברתו יסך, גימט' עמק דרום וצפון עם כללות ג' התבות. עוד, באברתו יסך לך, גימט' החסדים והגבורות, עכ"ל.

ולא צירוף כפשוטו. וזהו כל מהות בבל, בבלול, בבלול של אותיות. וכנודע בפיו של הצלם היה שם המפורש של הציף. וזהו כ-צ, כציץ, ודו"ק.

וכבר אמרו חז"ל (אסתר פתיחתא, י) נבוכדנצר ראש למחריבים. והיינו כי הבנין ע"י צירוף אותיות, ונבוכדנצר מפריד צירוף האותיות ועי"ז מחריב, ולכך נקרא "ראש" למחריבים והיינו שמחריב מהראש, מהאותיות שהם שורש הבנין, והם השורש לכל בנין. ולכך נקרא רישא דדהבא, כנ"ל.

וזה העומק שעשה עצמו אלוהות. והיינו כביכול כמו שהוא ית"ש מצרף האותיות בשורש, כן עשה בעצמו, אולם צרוף של בבלול כנ"ל. ושורש הצרוף דקדושה שם הוי"ה, ומתגלה הצירוף בשם ע"ב, הוי"ה במילוי יודיין, כנודע. וז"ש נבוכדנצר, אעלה על במתי ע"ב, ודו"ק. וכתב רמ"מ משקלוב (שם, שלז) או"ר ניצוץ הוי"ה, גימט' נבוכדנצאר.

ודרך נבוכדנצר היה לאכול בסעודתו בשר וחלב, והיינו דברים הפכיים בלתי מצורפים. וכמ"ש בזהו"ק (משפטים, קכה, ע"ב) ומיכלא דהאי רשע נבוכדנצר היה בשר וחלב, ע"כ נשתנה ונעשה אחד מחיות היער, עי"ש. ועיין עמק המלך (ש"ו, פרק יד). ודן ידן (מאמר י"ב).

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

כמ"ש בעמק המלך (שי"ד, פרק קיב) וז"ל, שנבוכדנצר משלמה קאתי, ממלכת שבא אחרי שגיירה, אלא שלבה לא נכון עמה, ולבסוף גלתה נבולתה וחזרה לסורה, וכן רחקו בניה מישע, עכ"ל. ושורשו בשמים, שרו, נקרא ק"ל, כמ"ש בשמו"ר (כא, ה). וכתב במגלה עמוקות (ואתחנן, אופן קצא) וז"ל, וזהו סוד ק"ל שנה שפירש אדה"ר והוליד רוחין ולילין (עירובין, יח, ע"ב), עכ"ל. ויתר על כן נתקלקל, כמ"ש בעמק המלך (שער תיקוני התשובה, פרקים ד-ה) וז"ל, והנה מי שחטא בעון משכב זכור, דינו הוא להתגלגל בחיות (ועיין עץ חיים, שער מב, פ"א, מ"ת). ובפרט בשפן "וארנבת" (כידוע במעשה דצדקיהו), שהן שוכבין ונשכבים. וראיה מנבוכדנצר, שנדמה לכל חיה כאלו הוא נקבה ממיינה, והיו כולן מתעללות בו, כנודע (שמו"ר, ח, ב), עכ"ל. ועיין שבת (קמט, ע"ב).

והנה עשה נבוכדנצר צלם, כמ"ש (דניאל, ג, א) נבוכדנצר מלכא עבד צלם די דהב רומה אמין שתין פתיה אמין וגו'. (ועיין פתחי שערים, נתיב גדלות דז"א, פתח מב. ונתיב אבי"ע, פתח ט, ועוד. ואדיר במרום, ח"א, מאמר ומחצדי דחקלא. ואמת ליעקב, אות צ', צלם). ונקרא בל, כמ"ש (ירמיה, נא, מד) ופקדתי על בל בבבל. הוא אותיות "בל" ממלת בבל. והיינו שבלבל את האותיות. ושורש כוחו של צלם מאותיות כ-צ, שבשמו של נבוכדנצר, שאין להם צרוף, אלא צירופם ע"י בבלול ועירוב,

וארא | כ-צ כצאתי מן העיר, אותיות כ-צ. ואין לו שורש בלשון הקודש, זולת נבוכדנצאר. שאותיות כ"צ בקרבו. ונבאר בס"ד מדוע צירוף זה נמצא רק בו.

הנה נבוכדנצר, שורשו, כמ"ש האריז"ל (ספר הליקוטים, נח, פי"א) וז"ל, דע כי ענין המגדל ונמרוד חזר להתגלגל בנבוכדנצר. ולזה עשה הצלם, ואקימוה בבקעת דורא (ועיין גלגולי נשמות לרמ"ע מפאנו, אות נ). וכנגד שהיה בזמן נמרוד שפה אחת והיה מושל על כל העולם, לזה מלך נבוכדנצר על כל העולם. וז"ש (ישעיה, יד, יד) אעלה על בתי עב, לרמוז לע"ב אומות, עי"ש בהרחבה. ועיין עוד לקוטי תורה (נח) וז"ל, נבוכדנצר היה גלגול נמרוד הרשע, ולכן אותיות נמרוד הוא אותיות נבוכד, כי מלת נצר הוא כמו קיסי, ובנמרוד נ' תחילה וד' בסופו, וכן בנבוכד, עי"ש. וכתב רמ"מ משקלוב (דרושים על סדר ההשתלשלות, רפו) נבוכדנצאר, גימ' נחש הקדמוני.

והוא בחינת "ראש" דקלקול (אולם ראש של "מדמה", חלום, ודו"ק), כמ"ש בזהר הרקיע (תולדות) וז"ל, רישא דמסאבותא היה נמרוד שגלגול נבוכדנצר היה, בסוד (דניאל, ב, לח) אנת הוא "רישא דדהבא", עכ"ל. (ועיין לשם, חלק הביאורים, שער סדר האצילות, פ"ב, אות כב). ושורש מלכותו משלמה המלך (ועיין עשרה מאמרות, מאמר אם כל חי, ח"ב, סימן כג. וגלגולי נשמות לרמ"ע מפאנו, אות נ),

כדי לקבל את
מילון ערכים בקבלה
מהתחלה,
אנא בקש לכתובת

info@bilvavi.net

כתר

כס אלמנות ובניכם יתומים, אלא מה ת"ל והיו נשותיכם וגו', מלמד שנסותיהם מבקשות לינשא ואין מניחין אותן וכו', כי יש ספק אם מתו, ונעשה ספק אלמנה.

ועוד. משה נולד אחר שגירש עמרם יוכבד ונשאת לאליצפן ואח"כ נתאלמנה וחזר ונשאה ונולד משה. ולכך שפתינו היו בבחינת "תא" למנה שפתי". ומצד דעת המתהפכת דתיקון, כתיב (אסתר, ט, כב) אשר נהפך להם מיגון - לשמחה, ר"ת אלמן.

חסד

כהן, איש חסידך, ואמרו (פסחים, מט, ע"א) א"ר יוחנן, בת כהן ליה שראל אין זוגן עולה יפה, מאי היא, אמר רב חסדא, או אלמנה, וכו'.

ועוד. אמרו (פסחים, ק"ח, ע"א) הודו לה' כי טוב. הודו לה' שגובה חובתו של אדם בטובתו. עשיר בשורו, ואת עני בשיו, יתום בביצתו, אלמנה בתרנגולתה. ובדרך רמז כתיב (שמואל, ב, א, כו) מאד נפ" לאתה אהבתך לי, ר"ת אלמן. וכן אהבתך לי מאהבת נשים, ר"ת אלמן. וכן כתיב (הושע, ב, יד) אשר נתנו לי מאהבי, ר"ת אלמן.

ועוד. עיין שושן סודות (אות תט, סוד והוא אשה) אם נפלה לפי ניו יבמה בעודו כהן הדיוט אפילו עשה בה מאמר לא יכנוס, לפי שהיבמה באה לענין החזרה וגלגול (עיין ערך קטן עיגולים) המורה דין, והוא (הכהן) חסד. ועיין ספר הקנה (ד"ה סוד בתולה לכה"ג). וכאשר כה"ג נושא אלמנה מתהפך מחסד גוון לבן לנבל, נבלה. וב"דרך רמז, כתיב (הושע, ב, יב) את נבלתה לעיני מאהביה, ר"ת אלמן.

גבורה

מדת הפרוד. ועיין שושן סודות (אות קיב, ענין האילן) וריב אלמנה הוא הפרוד, המריב ריב אלמנה, כדכתיב והרגתי אתכם בחרב והיו נשיכם אלמנות ובניכם יתומים.

תפארת

משפט, בתפארת. (עיין אדר"ז, האיזנו, רצו, ע"א. וברמ"ק ערכי הכינוים, ערך משפט). וכתיב (דברים, י, יח) עשה משפט יתום ואלמנה. וכן כתיב (שם, כז, יט) ארור מטה משפט גר יתום ואלמנה.

ועוד. מדת רחמים. וכתיב (ישעיהו, ט, טז) ואת אלמנותיו לא ירחם. ועוד. כתיב (דברים, כד, כ) כי תחבט זיתך לא "תפאר" אחריו, לגר ליתום ולאלמנה יהיו.

ועוד. ישראל אשר בך אתפאר. ואמרו (יבמות, מה, ע"א) יצאו עכו"ם ועבד, שאין להם אלמנות וגירושין.

ועוד. כתיב (ירמיהו, נא, ה) לא אלמן ישראל.

נצה

נו"ה, תרי רגלין. ממונו של אדם המעמידו על רגליו. ובירושלמי אמרו, שכונס אלמנה לא יבעל בשבת שהוא כקנין. וכתבו הרא"ה

עיין מצת שימורים (שער התפילין) טב למיתב טן דו מלימתב ארמ"ל. ר"ל, שיותר היא מרוצה לישב עם ט"ן דו, דהיינו ב"פ ט"ן שהם בזרוע זעיר (עיי"ש), אע"פ שאין לה אלא נקודת הכתר שלה, ואין לה פרצוף שלם, ואז נקרא אדנ"י, מלישב אלמנה בסוד האחרים של זעיר אע"פ שיש לה פרצוף שלם והיא בסוד אדנ"י בריבוע שגימט"ו "אלמנה".

חכמה

"כבוד חכמים ינחלו". והכבוד נגלה בבגדים, הנקראים מכבדותא. וכתיב (בראשית, לח, יד) ותסר בגדי אלמנותה. ושם (יט) ותלבש בגדי אלמנותה. והוא כבוד אלמנה, כמ"ש (כתובות, מג, ע"א) לענין זילותא אלמנתו עדיפא. ושלמות גילוי בגדים נגלה בכה"ג, ח' בג"דים, בינה עד מלכות המלבישים על החכמה. ועליו כתיב (ויקרא, כא, יד) אלמנה וגרושה וגו', את אלה לא יקח. וכן כתיב (דברים, כד, יז) ולא תחבל בגד אלמנה. וגדר איסור כה"ג באלמנה, אמרו (יבמות, כ, ע"א) ללשון אחד, איסור קדושה, אלמנה לכה"ג, וכו', ואמאי קרי להו איסור קדושה, קדושים יהיו לאלהיהם. וזהו בחינת חכמה, שאקרי קודש. ולשון שני אמרו שם, תניא רבי יהודה מחליף, איסור מצוה, אלמנה לכה"ג וכו', דכתיב ואלה המצות. וזהו בחינת מלכות.

ועל בגדים אלו אמרו (כתובות, נד, ע"א) איתמר, אלמנה, רב אמר שמין מה שעליה, ושמואל אמר אין שמין מה שעליה. כי בטלים אליה.

בינה

אמרו (זה"ק, ויצא, קנד, ע"א) אם הבנים שמחה, דמינה כל חידו נפקא. וכתיב (דברים, טז, יא) ושמתח לפני ה' אלהיך אתה ובתך וגו', והאלמנה אשר בקרבך. ועיין קידושין (לד, ע"ב) אלמנה מאי איכא למימר, בשרויה אצלו.

ועוד. נדר בבניה, כנודע. ואמרו (נדרים, פט, ע"א) אשת איש שא"מרה הריני נזירה לאחר שאנשא ונשאת, ר' ישמעאל אומר יפר, ור"ע אומר לא יפר, וכו', אמר ר"י הרי הוא אומר ונדר אלמנה וגו', עד שיהא נדר בשעת אלמנות וגירושין, ר"ע סבר הרי הוא אומר כל אשר אסרה על נפשה, עד שיהא איסור נדר בשעת אלמנות וגירושין.

ועוד. כתיב (איוב, לח, לו) או מי נתן לשכוי - בינה, ר"ת אלמן.

דעת

דעת כח החיבור בין איש לאשתו, והאדם ידע. וכאשר נפרדו הדברים, בטלה דעת זו. ובדקות יש דעת המחברת והיא בטלה ממש. אולם אף דעת המבדלת והמכרעת אינה מאירה, ואזי מתגלה דעת המתהפכת דקלקול ונעשה ספק. וז"ש (ב"מ, לח, ע"ב) ממשמע שנאמר (שמות, כב, כג) וחרה אפי והרגתי אתכם, יודע אני שנסותי

נפש אמרו (זוה"ק, שמות, קב, ע"ב) מאן דנסיב ארמלתא, קרינן עליה, ולא ידע כי בנפשו הוא. ועיין מצרף לחכמה (פכ"ה) ימלט מאלמנה ושומר נפשו ירחק ממנה. ועיין מעולפת ספירים (יום רביעי). ולהיפך, מנוחת הנפש, וכתוב (מלכים, א, ח, נו) אשר נתן מנוחה לעמו, ר"ת אלמן.

רוח שורש לכל הרווחה. ואמרו (כתובות, מג, ע"א) אלמנה ניזונת מנכסי יתומים, ומ' עשה ידיה שלהן וכו', אלמנתו לא ניחא ליה בהרווחה.

ועוד. עיין שער הפסוקים (כי תצא) שאין ראוי לישא אשה אלמנה כלל, וכמ"ש חז"ל (זוה"ק הנ"ל) אל תבשל בקדרה שבשל בה חבירך, מפני שאותו הרוח מכשכש במעיה. עיי"ש בזוה"ק הנ"ל. ועיי"ש בשער הפסוקים שנשאר י"ב חודש.

נשמה אמרו (זוה"ק, במדבר, ז, ע"א) איך שהגוף למטה מזכר ונקבה, אף כך הנשמה למעלה, כי תהיה אלמנה מאותו הגוף שה' זדוגה בו ומת. ועוד. נשמה - ענוה. אלמנה, גימט' ענו, כי היא שפלה.

חיה אליהו החיה את בן האלמנה. והיינו שמשך מתוך החי שבאלמנה חיים לבן. כי אלמנה זו החיתה את אליהו, ומכח חיות זו שקיבל אליהו מן האלמנה החיה את בנה. ועיין זוה"ק (ויקהל, קצח, ע"ב) ביום ו' של (מעשה בראשית) אתני דתיפוק אתתא דתיזין ואליהו דכתיב הנה צויתי אשה אל' מנה לכלכלך.

יחידה בחיצוניות: אמרו (קידושין, עז, ע"ב) לא צריכא, שבא על אלמנת ראובן שהיתה אלמנת שמעון, שהיתה אלמנת לוי, מהו דתימא הרי שמות מחולקים, קמ"ל אפים מחולקים בעינן וליכא. וז"ש שם אלמנה אלמנה אלמנה אינו חייב אלא אחת.

ובפנימיות: מהותה יחידה. כמ"ש (יבמות, קיח, ע"ב) אמר ר"ל, טב למיתב טן דו מלי- מתב ארמלו. ביחידאה. ומצד כך בעומק אמרו (כתובות, ק, ע"א) לגבי שומת אלמנה, אלמנה יחידה. ואמרו שם בתוס', אע"ג שיש לה ב"ד הדיוטות, כדאיתא בשילהי אלו מציאות (ב"מ, לב, ע"א) מ"מ כחד חשיב להו. כי זה כל מהות האלמנה, יחידה. איכה ישבה בדד, היתה כאלמנה. וכתוב (תהלים, קו, יא) אחד מהם לא נותר, ר"ת אלמן.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

באלמנה שזרעו פסול ופוסל, אף כל שזרעו פסול פוסל, עיי"ש.

ועוד. אמרו (כתובות, ה, ע"א) אלמנה נשאת בחמישי, ונבעלת בשישי (יסוד), הואיל ונא' מרה בו ברכה לאדם.

ועוד. יסוד מדת החן, בחינת ונח מצא חן, כנודע. ואמרו (כתובות, צז, ע"ב) אלמנה מן האירוסין הוא דלא נפיש חן דידה. וכן אמרו (גיטין, לד, ע"ב) סד"א משום חינא אקילו בה רבנן לגבות בלא שבועה.

ועיין מפתח הספירות (כי תצא) אלמנה כמ' ספר הטפה הטובה. עיי"ש. ועיין חסד לאב' רהם (מעין ב, נהר סה) מי שהרשיע הרבה וקלקל מעשיו לא יזכה אל בת זוגו וכו' ויקח אותה אלמנה וכו', וכפי הנראה מן התיקו' נים שיהיה העון פרטי לזה עון הניאוף בזמן הילדות, כמו שלא שמר הטיפה הראשונה לבת זוגו, כך היא לא נשמרה לו ונתנה לאיש אחר.

מלכות

מדה עשירית. וכתוב (דברים, כו, יב) כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך בשנה השלישית, שנת המעשר, ונתתה ללוי לגר ליתום ולאלמנה, ואכלו בשעריך ושבעו.

ועוד. מלכות מדה שביעית. ואמרו (כתובות, ז, ע"א) והאמר רב הונא אלמנה אינה טעונה ברכה וכו', מאי אינה טעונה ברכה, דאמר רב הונא, אינה טעונה ברכה כל ז', אבל יום אחד טעונה ברכה. והיינו שאין לה הארת כל ז"ת, מחסד עד מלכות, אלא מלכות לבדה, ברכה אחת.

ועוד. עיין מצת שימורים (שער התפילין) אדנ"י בריבוע גימט' אלמנה.

ועוד. סוד השבועה בה. ואמרו (גיטין, לד, ע"ב) אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומים אלא בשבועה, נמנעו מלהשביעה, התקין ר"ג הזקן שתהא נודרת ליתומים כל מה שיר' צו. כלומר העלה המלכות - שבועה, לנדר - בינה.

ועוד. אמרו (סנהדרין, יא, ע"א) מלך - ואין נושאין אלמנתו, ר' יהודה אומר, נושא המלך אלמנתו של מלך וכו'.

שונים שיש בכך סכנת מיתה. ובחיי בעלה חיבורה אליו, ואל ממונו, שמשועבד בכ' תובתה למזונותיה. וכן לאחר מיתתו אמרו (כתובות, צה, ע"ב) אלמנה ניזונת מנכסי יתומים. ואמרו שם, בעי ר' יוחנן, יתומים אומרים נתננו והיא אומרת לא נטלתי, על מי להביא ראיה. נכסי בחזקת יתמי קיימי (והוא חוב בעלמא), ועל אלמנה להביא ראיה (ככל חוב), או דלמא נכסי בחזקת אלמנה קיימי ועל היתומים להביא ראיה. והיינו חי' בור עצמי לממון.

ועוד. נצחון במלחמה. ואמרו (סוטה, מג, ע"א) בחוזרי מעורכי המלחמה, אחד המא' רס את הבתולה ואחד המארס את האל' מנה. ולהיפך אמרו (שם, מד, ע"א) אלמנה לכה"ג הוא הירא ורך הלבב החוזר מעורכי המלחמה.

ועוד. נו"ה ממנו יונקים נביאים. ובדרך רמו, כתיב (דברים, יח, יח) נביא אקים להם מקרב, ר"ת אלמן. בחינת לא אלמן ישראל. ולהיפך, בלעם, עליו כתיב (דברים, כג, ה) מפתור ארם נהרים לקללך, ר"ת אלמן.

הוד

מדה חמישית, כנגד יום חמישי. ואמרו (כתובות, ב, ע"א) בתולה נשאת ליום הר' בעי ואלמנה ליום החמישי.

ועוד. רגלים להלך. ואמרו (סוטה, כב, ע"א) והאמר ר' יוחנן, למדנו יראת חטא מבתולה, וקיבול שכר מאלמנה, וכו', דהיה אלמנה דהואי בי כנישתא בשביבותיה (דייקא בית, בחינת אשה. עיין ערך קטן נוק'). כל יומא הות אתיא ומצלה בי מדרשיה דר' יוחנן. א"ל לא ביהכנ"ס יש בשביבותך, א"ל רבי ולא שכר פסיעות יש לי. והבן שזהו בחינת אלמנה שאינה חפצה בעצם החיבור לבעלה, אלא לקבל שכר, כלי מקבל. והבן מאוד.

ועוד. כתיב (תהלים, קמב, ח) הוציאה ממסגר נפשי להודות את, ר"ת אלמנה.

יסוד

אם כה"ג בא על אלמנה, הולד פגום, כמ"ש (יבמות, מד, ע"ב). ואמרו (קידושין, עח, ע"א) לוקה שנים, משום לא יקח, ומשום לא יחלל. ואמרו (קידושין, עה, ע"א) מה כה"ג

מילון ערכים בקבלה • פרצוף יעקב

ג. יעקב בחינת יסוד דז"א. עיין עץ חיים (שער יט, פ"ט, מ"ב) וזהו בערך שעתיק חו"ב, וא"א דעת, עיי"ש. אולם אף בערך הרגיל, יעקב נקרא יסוד, וכמבואר ברש"ש בכמה מקומות. עיין נהר שלום (יג, ע"ב) וז"ל, וחוי"ג דיסוד נקרא יעקב ורחל. ועוד מקומות. ונקראים יעקב ורחל הקטנים. עיין תורת חכם (מד, ע"א). יעקב – יסוד, ורחל עטרת היסוד. ועיין רחובות הנהר (דף קז, ע"ב) יעקו"ר הקטנים שהם עיטרא דיסודות. וזהו זו"ן בעטרות עצמם. ודו"ק. ועיין שם (בדף ז, ע"ב).

ד. יעקב בחינת מלכות. וכמו שכתב התורת חכם (ועוד) וז"ל (דף מד, ע"א), ויסוד פרצוף יעקב ורחל דמ"ה וב"ן, והם הקטנים. ומלכות, ר"ל יעקב ורחל הגדולים, עכ"ל. ועיין זמרת הארץ (אות כג). ושמן זית זך (סימן פז). ושמן ששון (עץ חיים, שער הזווגים, פ"א, אות ט). וכן בפרושו על שער הכוונות (דרוש שינוי התפלות, אות מ"ב). ועיין הקדמת רחובות הנהר (דף ז, ע"ב) וז"ל, נתחברו מלכות נוק' דז"א דמ"ה, עם מלכות נוק' דז"א דב"ן, ונכללו אלו באלו ונתלבשו אלו באלו, והלבישו לתנה"י דזו"ן הגדולים, ואלו נקראים יעקב ורחל, ובכללותם נקראים נוק' דז"א, עכ"ל. עיי"ש. ועיין לשם (הקדו"ש, ליקוט ב) וז"ל, ומה שיורדת (המלכות) בבריאה, בסוד אסתר המסתתרת בכסא, הוא רק הי' מלכויות שלה אבל רחל העיקרי הוא לעולם באצילות. והנה שם יורד ג"כ הארה מיסוד דז"א שהוא נקרא בשם יעקב, כמ"ש בשער אנ"כ, פ"ט. והוא ג"כ אינו יעקב ממש אלא הי' מלכויות שבו, עכ"ל. ועיי"ש (ש"ז, פ"ה) וז"ל, כי כל הענין דיעקב וישראל ורחל ולא, הם כולם רק בהמלכות דאצילות הנקרא רחל, עיי"ש היטב.

ובביאור מהות פרצוף יעקב. עיין ליקוטי הגר"א (סוף ספד"צ) וז"ל, בז"א שתי בחינות, מציאותו שאנו דבוקים בו ומודים במציאותו זהו יעקב, וב' מצד הגלותו - ישראל, עיי"ש. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

הנה בבחינת מדרגת יעקב ישנם כמה חלקים. א. נתבאר בעץ חיים (שער לאה ורחל, פ"ב) וז"ל, ז"א בהיותו בסוד ו"ק, הוא כדוגמת יעקב, ובגדולתו נקרא ישראל. וזש"ה, לא יעקב יאמר עוד שמך, כי אם ישראל כי שרית עם אלקים. פירוש, בקטנותו ז"א יש לו מוחין דקטנות. מבחינת שם אלקים, כי בזמן הקטנות אין לו רק ב' מוחין, כי הקטן אין בו דעת שהוא המוח הג', רק חו"ב, והם ב' שמות אלקים בגימט' יעקב. ובזמן גדלותו אז נקרא ישראל, לפי שנכנסין המוחין דגדלות, ודוחין המוחין דקטנות למטה, עכ"ל. וכתב שם (שער יג, פ"ב, מ"ת) וז"ל, וז"א הנקרא ישראל, כלול בו ג"כ יעקב, והכל פרצוף אחד, עכ"ל.

ב. יעקב בחינת יסוד. "שורשו" ביסוד א"א, כמ"ש (שער הכללים, פ"ג, דרוש יעקב ומשה מיסוד אבא, עיי"ש בארוכה. ועיין פ"י) וז"ל, יעקב מיסוד א"א, עכ"ל. אולם עיקר גילוי מיסוד אבא. וכתב שם (פ"י) וז"ל, מן האור הגדול של החסדים שבתוך יסוד אבא שמתלבש תוך הת"ת דז"א, והוא אור מגולה, בוקע (אותיות יעקב - יבקע, כ"כ שם), ויוצא האור לחוץ לבטן ז"א מצד פנים של ז"א, שם נעשה יעקב, לשון בקיעת אור, בסוד יבקע כשחר אורך, והוא אותיות יעקב. וזהו אך יצא יעקב, כי ב' יציאות וב' בקעות יש ליעקב, א' הוא אור שבתוך היסוד אבא שבוקע היסוד ויוצא תוך ז"א. בקיעה ב' שחוזר האור לבקוע ובוקע מבטן ז"א ויוצא לחוץ בפני ז"א, כי אחוריו של יעקב נגד פני הז"א "מהחזה ולמטה" וכו' (וזהו "מקומו", מחזה ולמטה). אך ההארה שהיא יוצאת מיסוד אבא תוך בטן ז"א בפנים, ז"ס משה, וז"ש משה מלגאו ויעקב מלבר. ועיין אדם ישר (ענין מ"ה וב"ן) שכתב ב' בחינות אלו ביעקב. א. חצי תחתון דז"א. ב. יסוד דאבא. עיין שער א"א (פ"טו). ועיין שער שבירת הכלים (פ"ב) שיש ב' יעקב, מיסוד אבא ומיסוד יש"ס.

כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר

חוצבים

ישראל 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בברכה בכתובת rav@bilvavi.net

או בפקס: 03-548-0529 [בשליחת שאלה בפקס, במספר הפקס שאליו תוחזר התשובה,

נא לציין מספר פקס שזמן תמיד, או את מספר התא-הקולי של הפקס]

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת וארא תשפ"ב

[220]

- ב ..... כ"ח שאלות בפנימיות העבודה שובבי"ם ועוד
- ט ..... שאלות בעבודה - בין אדם למקום ובין אדם לחברו
- ב' ..... הרמח"ל בתיקונים חדשים
- ד' ..... מה לעשות לרפואת חולה
- ד' ..... פרסים לילדים בצורה נכונה
- טו ..... תורת חב"ד ותורת ברסלב בקצרה
- זט ..... רפואה פנימית לנסיגת חניכיים
- זט ..... שאלות על שער רוח הקודש
- ז' ..... האם לגוי יש נפש אלוקית
- י' ..... שאלות בענין קשר עמוק עם זולת
- כא ..... קיום התורה באמריקא ושימוש במדיה
- כג ..... מכות מצרים בעקבתא דמשיחא
- כג ..... דרכים כשרות להגדיל אנרגיה ולהעבירה לאחר
- כד ..... עונג ונגע בדרכו של בעל הסולם
- כד ..... השכלה והשגה
- כה ..... בלבבי משכן אבנה חלק ז
- כה ..... רצון והויה קיום ועיגול
- כו ..... אמונה חושית - יש בורא לעולם
- כז ..... אימייל על המחשב או בטלפון מטעמי נוחות
- כח ..... תפילין דר"ת
- כח ..... עבודה על מחשב עם סינון מול לימוד תורה של הבעל
- כט ..... גלות היהודים ברוסיה הקומוניסטית
- כט ..... שמותיו של הקב"ה ולימוד תורה כשאשתו בצער
- ל ..... סרטונים כשרים לילדים וענין הבכי
- לא ..... עבודת ימי השובבים
- לא ..... כח הדילוג בנפש
- לב ..... פיתוח כח השאיפה והניגון
- לד ..... יחס נכון של אשה לבעלה וכיצד להוכיחו
- לה ..... על מצוות התשובה
- לה ..... על מידת הרחמנות
- לז ..... נתינת צדקה לעני שאינו הגון
- לז ..... המשך נושא נביעה פנימית
- לח ..... איך ידע מי הרב שלו

נ"ח שאלות בפנימיות העבודה שובבי"ם ועוד

לכבוד הרה"ג שליט"א

תודה רבה לרב על התשובות הקודמות שהרב שלח לי, והרבה מעבודת ה' שלי בזכות הרב. יישר כח עצום, בעז"ה שיפוצו מעיינותיכם חוצה ותזכו את הרבים.

אשמח אם הרב יוכל לענות לי על השאלות, תודה רבה.

שאלה:

א. איזה חלק מהנרנח"י הוא האני?

תשובה:

א. בעוה"ז רוח, וזהו בכללות. ובפרטות אצל כל אדם לפי מדרגתו.

שאלה:

ב. האם כל הנרנח"י זה רק טוב ואין בו רע, ואם יש רע באיזה חלקים יש?

תשובה:

ב. זה תלוי באיזה עולם. והרחיב בכך הלשם.

שאלה:

ג. מה הם הדברים העיקריים שבחור בישיבה (קטנה) צריך לדעת (בתורה)?

תשובה:

ג. המסכת הנלמדת, פרשת שבוע, לימוד משנ"ב, לימוד נ"ך בבין הזמנים. ולימוד ספרי מוסר בסדר מוסר.

שאלה:

ד. כתוב בגמ' בתענית ויהי האדם לנפש חיה נשמה שנתתי בכ החיה, על איזה חלק מהנרנח"י קאי הנפש חיה שכתוב בפסוק?

תשובה:

ד. הארת חיה בנשמה. החיה - חיה, את הנשמה.

שאלה:

ה. האם בשבת צריך לאכול יותר, ואם כן איך ניתן לדעת מתי לעצור?

תשובה:

ה. צריך "לטעום" יותר, "טועמיה" חיים זכו, כ"כ השל"ה.

שאלה:

ו. הרב כתב שניתן לדעת מה רצון ה' ע"פ בירור רצונו. א. במקרה שאין לאדם רצון מיוחד איך ניתן לדעת מהו רצון ה'. ב. לביתיים זיכני השי"ת ללמוד את הציווי של שאול לשמואל שיחכה לו להקרבה בגלגל, האם משם ניתן ללמוד את היסוד שהרב כתב?

תשובה:

ו. כל שהסיח נגיעתו יחוש מה רוצה, וזהו רצון ה'. אפשר.

שאלה:

ז. איזה ספר כדאי ללמוד בחסידות?

תשובה:

ז. חסידות מבוארת.

שאלה:

ח. כתוב בגמ' בשבת שהקב"ה אמר על אברהם ויעקב לא בסבי טעמא ולא בדרדקי עצה, למה בהתחלה כתיב טעמא ואח"כ כתוב עצה?

תשובה:

ח. כי הטעמים הם השגה עליונה, ומושגת לזקנים. טעמי תורה זהו שכר דלעת"ל.

שאלה:

ט. מה בחור ישיבה צריך לעשות בשובבי"ם?

תשובה:

ט. ריכוז יותר בנחת במחשבה.

שאלה:

י. מהי ההארה שאפשר לקחת מימים אלו של השובבי"ם?

תשובה:

י. כנ"ל אות ט'.

שאלה:

יא. איך ניתן לקנות משמעת עצמית?

תשובה:

יא. לקבל קבלה מעשית קטנה ולעמוד בה בכל אופן.

שאלה:

יב. האם שמגיעים לבית לשבת צריך ללמוד פחות, או בכל רגע פנוי ללמוד?

תשובה:

יב. לפעול בישוב הדעת ונחת.

שאלה:

יג. אם אני יכול להציע עזרה לאמא שלי (והיא לא בקשה) או ללמוד מה עדיף לעשות?

תשובה:

יג. מידי פעם להציע.

שאלה:

יד. במה כדאי להתבונן לפני הלימוד, ואיך ניתן להרגיש את נותן התורה בלימוד?

תשובה:

יד. לזכור מי נתן, ולזכור שרצונו שנתחבר עם תורתו - חכמתו ורצונו. להשכיל בבירור את הנלמד.

שאלה:

טו. איך ניתן לחזור לטהרה וקדושה השורשית של האדם?

תשובה:

טו. לחזור לתמימות של הילדות.

שאלה:

טז. איך ניתן לקבל מהתפילין ענווה ויראת שמים?

תשובה:

טז. לחוש שה' על גביו.

שאלה:

יז. כשאני לומד ויש לי חיות וחשק אני מאוד נהנה ולומד בקול, אך אם אין לי כ"כ לחיות יש לי פחות חיבור, האם בגיל כזה (ט"ז) זה בסדר או שצריך לעבוד לשמה?

תשובה:

יז. קצת, בשבת קודש.

שאלה:

יח. מה יחס תורתנו לגבי גרופולוגיה, והאם טוב לעשות את זה?

תשובה:

יח. יש בזה אמת, אולם כרגע אין לך צורך בכך.

שאלה:

יט. האם ידיעת מידות האדם ע"פ שמו יש לזה מקור בתורה?

תשובה:

יט. כן, ר"מ בדיק בשמיה. וכן הרבה בחז"ל.

שאלה:

כ. האם זה נכון שהד' יסודות מתחלקים לכל חודש, ומי שנולד בחודש מסוים היסוד שלו זה היסוד של החודש שנולד בו?

תשובה:

כ. כן.

שאלה:

כא. האם יש צורך נפשי לבחור לדבר עם אמו (בבין הזמנים) זמן מסוים ביום, וא"כ כמה זמן?

תשובה:

כא. כן, תלוי כל מקרה לגופו.

שאלה:

כב. במה ניתן להתבונן בשביל שיעזור להתגבר על היצר הרע ולקום בבוקר?

תשובה:

כב. שמחה במי שזוכה לעבוד לפניו, ובמה ששיג.

שאלה:

כג. איך ניתן להתחבר לחשק?

תשובה:

כג. למצוא את נקודת החשק, וללבות אותה בהתבוננות ודיבור.

שאלה:

כד. מה תהיה התכלית בביאת המשיח?

תשובה:

כד. הכרה שלמה בהשי"ת וברצונו וחכמתו ומידותיו.

שאלה:

כה. האם לפני כל מצוה או לימוד תורה ועבודת ה' צריך להתבונן בתכלית, ובאיזה תכלית, התכלית בערכין או התכלית הסופי?

תשובה:

כה. לא, אלא כי כך רצון ה'.

שאלה:

כו. שאלה של חבר - הרב אמר בשיעורים על הקורונה שהתשובה לפני ביאת משיח זה תשובה בבחינה של יחיד. ובזהר חדש כתוב אפי' בית כנסת אחד שיעשו תשובה, משמע שזה בחינת של התכנסות?

תשובה:

כו. נכון. זה ראוי אילו בא באחשינה ועתה הוא זמן של בעתה.

שאלה:

כז. אני משתדל לא לדבר בבית הכנסת ובית המדרש, מה צריך לעשות שמגיע אדם לדבר אתי?

תשובה:

כז. לקצר.

שאלה:

כח. מה צריך להתבונן בעת האכילה?

תשובה:

כח. מי ניתן לי את האוכל, ולשם מה.

שאלות בעבודה - בין אדם למקום ובין אדם לחברו

לכבוד הרב שליט"א. חברי הכיר לי את הרב ואת הספר הנפלא בלבבי משכן אבנה, אז ברצוני לשאול את הרב (להתייעץ) בכמה נושאים.

שאלה:

א. ראיתי את הספר בלבבי משכן אבנה של הרב. רציתי לשאול, לפי מה ללמוד אותו, פעם בכמה זמן, כמה זמן, כמה סעיפים, האם לעשות עליו חזרות וכו'. וכן ראיתי שהספר בעיקר מתבסס על עבודת השם, אז רציתי לשאול איזה ספר מוסר הרב מציע לי ללמוד בנפרד?

תשובה:

א. נא לעיין בשו"ת שאל לבי שנת תשע"ח-ט', שם נתבארו שאלות אלו.

שאלה:

ב. אם אפשר עצה מהרב מה אני עושה שאני פשוט מרגיש שאני לא מצליח לכוון בתפילה?

תשובה:

ב. מידי פעם לכוון כמה מילים בלבד.

שאלה:

ג. אני בחור די רגיל, משתדל ללמוד בסדרים אבל גם חברותי (הודעתי את הנתונים בשביל שהרב ידע איך לענות לי), רציתי לדעת כמה עליי להקפיד שלא לדבר בבית כנסת דברים בטלים (משום שזה קשה, לכן אני רוצה לדעת את הגדר)?

תשובה:

ג. למעט, ולעצור מידי פעם תוך כדי הדיבור ולזכור מהו המקום ומהותו.

שאלה:

ד. אבי שהשם ישמחה ויחייהו, נוהג בכמה וכמה דברים קצת להקל, בכשרויות קצת פחות טובות. האם זה נכון שאני יחמיר על עצמי לא לאכול או שאדרבא תמיד לאכול משום כבוד אבי (אני לא בטוח שזה יפגע בכבודו אם אני לא יאכל. וכן גם פעמים שלא ידע?)

תשובה:

ד. בפניו לאכול.

שאלה:

ה. מה הרב מציע לי ללמוד בתורת החסידות. דבר קל שיאיר לי קצת באור החסידות בתורת התחלה?

תשובה:

ה. חסידות מבוארת על שבת ומועדים.

שאלה:

ו. אני נוהג ליטול ידיים ליד המיטה. השאלה אם זה מעיר את החבר חדר או את אחי האם עדיף שלא ליטול. וכן אותה שאלה לגבי זמן ק"ש של המגן אברהם, אני רוצה להקפיד בזה יותר בבית. השאלה אם זה עדיף בזמן שזה מעיר את אחי, או שעדיף לקום בזמן ק"ש של הגר"א בזמן שבכל מקרה אחי קם?

תשובה:

ו. להקפיד יותר על בן אדם לחבירו.

שאלה:

ז. ראיתי שהרב וולבה כתב לבחור ששאלו, מה ללמוד באמונה, ואמר לו שילמד כוזרי, השאלה האם שאני גם ילמד זאת (אני בן 16 וחצי?)

תשובה:

ז. לא.

שאלה:

ח. בטעות שמעתי לשון הרע, האם עדיף ישר להכחיש אותו בלבי, או לקבלו ולדון לכף זכות, וכן בגוונא שקצת קשה לא להסכים ללשון הרע (או משום שאני מכיר את הבחור המדובר), אז האם בכזה מקרה עדיף לקבל ולדון לכף זכות?

תשובה:

ח. אם ניתן להכחיש להעדיף זאת, ואם לאו, לדון לכף זכות.

שאלה:

ט. הרמב"ן כותב באגרת לבנו "תתנהג תמיד לדבר כל דבר"ך בנחת". א. מה ההגדרה של בנחת? ב. האם זה נמי בדברי תורה (לדוגמא שמתווכחים בלימוד)?

תשובה:

ט. א. לפחות להפסיק כל כמה מילים. ב. מידי פעם לעצור, וסגנון הדיבור יהא דיבור של כבוד.

שאלה:

י. כנ"ל כתב הרמב"ן "ועיניך יביטו למטה לארץ ולבך למעלה", מה הפשט לבך למעלה.

תשובה:

י. חיבור אליו ית"ש, או לפחות חיבור לעולם עליון רוחני יותר.

שאלה:

יא. מה עדיף, לישון בחדר עם חבר חדר שנחמד לי איתו, שמדבר לענין, שאני יכול ללכת לישון מוקדם בחדר, אבל זה לא חסד למישהו, או לישון עם בחור פחות טוב, שפחות נחמד לי איתו, שמדבר לא תמיד כהוגן, ולא בטוח שאני יצליח לישון בזמן (אבל יש לציין שאני לא בחור כל כך שנגרר אחרי דיבורים וכו'), אבל זה חסד מאוד גדול, וכן זה יוריד כמה מריבות?

תשובה:

יא. אם לא מפריע הרבה, אזי הצד השני. ושוב אני מודה להרב ומברכו שלא תמוש התורה מפיו ומפי זרעו ומפי זרעו.

הרמח"ל בתיקונים חדשים

לכבוד מורנו הרב שליט"א

הרמח"ל בתיקונים חדשים (תיקון ע' לקראת סופון) כותב "פתח ואמר זרקא בזמנא דאזדריקת אבנא קדישא עד א"ס, כדין הדרת עטרה ליושנה. אבל רזא דא השבינו ה' אליך ונשובה. דהא בקדמיתא בסליקו חדא תסתלק שכינתא לגבי ההוא עלאה דכלא, ומתמן יתער תיובתא בלבא דכולהו ישראל, ודא השיבנו. לבתר מקף שופר הולך, דהשתא תבין ישראל לאסתלקא אינון דרגא בתר דרגא, ודא ונשובה וכו'.

שאלה:

א. איני יודע אם אני מבין את דבריו, אך אולי אפשר לשאול האם זה קאי על התקופה שלנו, שבתחילת תקופת הקורונה התקיים 'בסליקו חדא תסתלק שכינתא לגבי ההוא עלאה דכלא וכו' ודא השבינו', ואח"כ הסתלק כאור הרדל"א? והתחיל השלב השני 'תבין ישראל לאסתלקא אינון דרגא בתר דרגא, ודא ונשובה'.

ונפק"מ בזה שע"י הבנת התהליך שאנו נמצאים בו ידע כל יהודי את מהות ואופן עבודתו בתקופה זו.

תשובה:

א. זהו יסוד כללי, ונגלה ביציאת מצרים, תחילה נגלה אור גדול מלעילא ביציאת מצרים בליל פסח, ונסתלק, וחוזר ומאיר בהדרגה ע"י עבודתינו כל ימי הספירה, שלב אחר שלב, "דרגא בתר דרגא".

הדבר מצוי בימינו הרבה אצל בעלי תשובה שתחילה מאיר להם אור גדול אור התשובה, אור הבינה, אור הנשמה, ומסתלק, ואזי עבודתם לבנות שלב אחר שלב. תהליך זה אינו שייך להדיא למדרגת רדל"א, ששם ההתראויות מתחלפות כמראה הבזק בזה אחר זה.

שאלה:

ב. בענין שבעים התיקונים שכתב הרמח"ל, האם כתבם על פי הסדר של התיקונים שהיו ושיהיו בפועל, או שאין הכרח שהם על הסדר שיצאו בפועל.

תשובה:

ב. אין הכרח שהם על הסדר שיצאו לפועל.

שאלה:

ג. אם הנ"ל נכון ועכשיו עבודת הזמן היא 'תבין ישראל לאסתלקא אינון דרגא בתר דרגא', א"כ לכאורה תפיסת הנפש בכללותה צריך שתהיה באופן של עבודה הדרגתית שלב אחר שלב באופן של הכרה ועבודת עצמית, מאידך אם אנחנו עכשיו במלחמת גוג ומגוג הרי זו מלחמה שתופסת את כל הקומה ואין דרך אחרת להינצל במלחמה אלא ע"י כח של מסירות נפש, א"כ בהכרח שתפיסת הנפש מוכרחת להשתנות לתפיסה של מהלכי מסירות נפש, מהלכי מלחמת היצר, ותפיסה זו סותרת לתפיסה של מהלך הדרגתי, ואף אם האדם יקח נקודה אחת שעליה ימסור את הנפש עדיין זה לא יעזור כי תפיסת הנפש אינה במהלך של מסירות נפש של מלחמה. בעיה זו שייכת תמיד, אך בפרט בתקופה זו, האם יש פתרון לזה? אם זה תלוי בנפשות, במצבו של כל אחד ואחד?

תשובה:

ג. מוכרח מהלכי מסירות נפש, כי זהו פנימיות האור שמאיר באחרית הימים. ולכך נצרך לקחת נקודה אחת, ובה למסור נפשו. "ועי"ז מאיר בו אור המסירות נפש, ומשפיע על כלל נפשו", ועל האדם לתת לאור זה מקום גדול בנפשו. אם כי למעשה בשאר חלקי עבודתו יש לעבוד שלב אחר שלב, אולם במקביל מחובר לנקודה שבה מוסר את נפשו חיבור חזק בעומק נשמתו.

בהודאה גדולה

מה לעשות לרפואת חולה

שאלה:

לכבוד מורינו הרב שליט"א. אני מאוד מודה לרב על כל ההדרכה הברורה שנותן לנו.

רציתי לשאול, יש לנו אמא שחלתה שוב במחלה הידועה ה"י, ואנו רוצים לעשות דברים לרפואתה מה אפשר ורצוי לעשות לרפואתה?

ב. מה אנחנו הילדים צרכים (בכללות) (להתחזק לרפואתה)?

תודה רבה וישר כח.

תשובה:

לעזור לחולים במצב זה באופן שאפשר לעזור בכל מקרה ומקרה.

פרסים לילדים בצורה נכונה

לכבוד הרב שלום

שאלה:

א. רציתי לשאול על נתינת פרסים לילדים על התנהגות טובה ולעודד ללמוד תורה. מצד אחד אומרים שהפרס לא מועיל ומרגיל לחומריות, מצד שני כתוב ברמב"ם להרגיל ילדים על ידי פרסים לפי הגיל, ואכן הגר"א כתב לפזר מעות על לימוד תורה.

רציתי לדעת איך ומתי להשתמש בפרס בצורה נכונה?

ב. נראה שאם השתמש בו בצורה תמידית נראה שיוכל יותר לעודד לדעת וללמוד?

תשובה:

א-ב. נצרך שיהא חידוד מה התכלית, ולהסביר לשם מה משתמשים בפרס, וכן שהפרס יהא יותר קרוב כמה שניתן לעולם רוחני. וכן לעשות מבצע אחד של מי שרוצה לעשות דבר לשמה ללא פרס, שעיי"ז יתרגלו וישכילו שהתכלית שהתכלית אינו בפרס אלא אמצעי.

שאלה:

ג. בכיתה של הילד שלי כיתה ג סיימו את חמשה החומשים, ועושים חזרות לדעת בעל פה איך לעודד אותו שיחזור?

תשובה:

ג. אסור ללמוד תורה בע"פ ככתוב, אלא תוכן. יש להאחיב עליו את עצם התוכן, ובמקביל אפשר לעשות מבצע, אולם הפרס רוחני, נסיעה למערת המכפלה וכד'.

שאלה:

ד. מתחילים שם משניות הספקים, פחות הבנה, טענתם שיהיה מושגים וכן שהספקים מוביל אותם לאהבת תורה. האם זה נכון, ואם לא מה לעשות?

תשובה:

ד. צריך שיבין לפחות פשוטם של דברים.

בתודה עמוקה

תורת חב"ד ותורת ברסלב בקצרה

שאלה:

שלום וברכה:

ראשית אני רוצה להודות לרב על כל השפע העצום.

רציתי לשאול מה דעת הרב בעניין הדברים הבאים:

1. מהי תורת חב"ד בקצרה?

2. מהי תורת ברסלב בקצרה?

3. בתורת ברסלב נראה שזה הדבר הכי גדול שאין למעלה הימנו, ושהדבר הכי גדול הוא ההתקרבות לצדיק האמת, ומתורת הרב זה לא נראה כלל שהרב הולך עם זה בצורה כ"כ חזקה, ובכלל כל המושג של התקשרות לצדיק זה לא נראה שהרב הולך עם זה הרבה. - ורציתי להבין אם באמת יש כאן דרך אחרת שיותר גבוהה מזה?

תודה רבה רבה.

תשובה:

נתבאר בהרחבה בשו"ת ספר שאל לבי, תשע"ח-ט', קחנו משם.

רפואה פנימית לנסיגת חניכיים

שאלה:

אני סובלת מנסיגת חניכיים והפרשות מוגלתיות בחניכיים.. רופא שיניים כשראה את המצב המליץ על העקירות שניים וביצע השתלות שיניים. כל הטיפולים שעברתי לא עזרו. עכשיו גם סביב השתלים קיימת אותה בעיה נסיגת חניכיים והפרשות עם ריח לא נעים.

האם הרב יכול לכוון אותי מה העבודה הפנימית שעלי לעשות? ומה עלי לתקן בפנימיות שלי? תודה.

תשובה:

יש לשמור כח הדיבור, ולדבר רק בלשון הקודש, וללא תוספת של מילים שנכנסו ע"י שפת העברית, ויתר על כן במילים הנקראים בלע"ז "סלנגים", אלא לשון נקייה בלבד.

שאלות על שער רוח הקודש

שאלה:

שלום כבוד הרב! ייחוד מז בשער רוח הקודש נתקן ע"י האריז"ל עבור מהר"מ אלשיך זצ"ל אודות בנו שהשתמד. ייחוד הויה דחסד (סגול) עם הויה דבינה (צירי).

תפיסתי היא: הרב אלשיך זצ"ל שורשו ברור בבניה כמוכח מספרו עה"ת שהן קושיות ותירוצים רבים מאד בסוד קו

שמאל. ובנו שהשתמד היה בחינת חסד בחינת התרחבות עד כדי קלקול ולבסוף השתמדות. הלכך קישור חסד לבינה הוא תשובה דהינו קו שמאל מצמצם ההתרחבות לתוך גדרי הקדושה. דהיינו תשוב-ה" בחינת ה"ח שנפלו לקליפה.

1. האם הבנתי בביאור הייחוד נכון (שאדע שאני בכיוון הנכון)?
2. האם יכולתו של מהר"מ זצ"ל לפעול בבנו הוא מכח התכללות והתקשרות דהרש"ש דמחצב הנשמות? ואז האב מכוון לתקן את נקודת בנו הכלולה בו או שמא מדין עץ וענף?
3. האם ייחוד זה הוא למהר"מ אלשיך דייקא כי הוא בינה או שלכל אדם? שהרי הוא בינה דייקא אבל אחר תלוי בשורשו. בברכת אמונה ותודה.

תשובה:

עצתי לפנות בסגנון שאלות מעין אלו להרב י"מ מורגנשטרן שליט"א.

האם לגוי יש נפש אלוקית

שאלה:

בספר הכרה עצמית פרק א' בהגהה 43 כתוב שמה שיהודי יש לו כמה חלקים בנפשו שהם גבוהים מנפש בהמית ואילו לגוי יש רק נפש בהמית וגם שהנפש הבהמית של גוי אינו רק מעין נפש בהמית של יהודי. וקשה לי דלמדתי (ואולי המקור הוא האריז"ל או תניא) שגם לגוי יש נפש אלוקית, אלא שזהו מעולם הבריאה ולמטה, אבל יהודי יש לו נפש אלוקית מאצילות. וא"כ גם לגוי יש נפש אלוקית. וא"כ למה כתוב בהגהה שגוי אין לו נפש אלוקית?

תשובה:

לגוי יש נפש בהמית שבתוכה "ניצוצות" מנפש אלוקית, אולם אין לו נפש אלוקית גמורה.

שאלות בענין קשר עמוק עם זולת

שאלות אלו היה על ליבי כבר לזמן רב.

שאלה:

א) אם שני בני"א למדו יחד היטב וגם היה ביניהם קשר נפשי (ככל לימוד בחברותא שהולך טוב שזה יוצר קשר נפשי וגם קשר בדיעות ובפרט קשר ע"י התורה ביניהם) ואח"כ נתפרד החבילה ביניהם (או שהפסיקו ללמוד ולאחר כמה שנים הקשר פג ביניהם עד שכמעט הם אינם מרגישים שום קשר עם השני, וכ"ש אם נולד אצל א' מהם הקפדה על השני או קנאה או שנאה), האם יש כאן באמת קשר פנימי ביניהם בעל מודע שלהם מחמת הקשר שנולד ביניהם כיון שלמדו תורה יחד, וקשר של תורה היא קשר נצחי אפי' אם אינם מרגישים הקשר בהאי עלמא, ואפי' אם נתפרד החבילה ביניהם מ"נ יש קשר כאן בפנימי פנימיות נפשם שהם לא מרגישים בו (או א' מהן עדיין מרגיש קשר פנימי להזולת והשני אינו מרגישו) או שכיון שנתפרד החבילה ביניהם א"כ לא מועיל הא שהיה קשר עמוק ביניהם, כיון שעכשיו נתפרד החבילה ביניהם ונגלה שהם באמת אינם מאוחדים בשורש נפשם (ועל אף שכל נשמות ישראל מאוחדים בפנימותם מחמת הנשמה הכללית של כלל ישראל שהוא השכינה ומצד שכולנו עם ישראל שמחובר להקב"ה ולתורתו, זהו לכאורה רק דרגה שאינו מתגלה רק לעת"ל ואינו נתגלה בעלמא דידן (רק בפורים ע"י היין יכול לבוא לאהבת ישראל זו אבל מלבד זה הקשר העמוק הנצחי האחדותי שאינו תלויה בשם דבר לכאורה אינו קיים באתגליא בהאי עלמא) וא"כ הקשר נפסק?

תשובה:

א. תמיד נשאר רושם מסוים של חיבור, פעם יותר ופעם פחות.

שאלה:

ב) מתי ב' חברותות לומדים יחד במתיבתא דרקיעא?

תשובה:

ב. לפי שורש נשמתם, אם זכו. וזהו בגן עדן העליון, לעומת כך בגן עדן התחתון גם לפי חבורים חיצוניים יותר שנקשרו בעולם הזה וכדו'.

שאלה:

ג) האם יש רק חברותא אחד בשמים או יותר מכך?

תשובה:

ג. יותר.

שאלה:

ד) האם יש דרך לידע מיהו החברותא שאני ילמוד עמו לעילא (ובעזיה"ת משיח יבוא במהרה ואז שאלה זו אינו נוגע כלל!)

תשובה:

ד. כמעט ואי אפשר לאדם מן השורה לדעת זאת.

שאלה:

ה) האם נכון הדבר שיש ב' אנשים שהם חבירים לזה אבל הקב"ה אינו רוצה בקשר זו, כגון שמעון ולוי שהחברות ביניהם מוליד השחתה בעולם ויעקב אבינו היה צריך להפרידם זה מזה?

תשובה:

ה. כן. בחינת כלאיים בנפשות.

שאלה:

ו) ואם נכון הדבר, א"כ כיצד יש להתייחס לזה, דהא כל ישראל מאוחדים זה בזה וא"כ האם מצד כללות נשמתם כולם מחוברים ומאוחדים אבל מצד הפרטות שלהם יש קשרים שאינו קשר טוב ואין להתקשר עמהם באתגליט בהאי עלמא? וכגון ב' חבירים שיש להם קשר עמוק אבל לאחר זמן א' מהם יש לו הרהורי עבירה על השני והרבי רוצה להפסיקם זה מזה (ודבר זה מצוי כמעט בכל ישיבה, כך שמעתי ממלמדים ומשגיחים), וא"כ אם יש כזה דבר שיש יהודים שאינו ראוי להם כלל להתחבר עם פלוני על אף שהוא מרגיש משיכה נפשית איליו (או שמרגיש קשר עם נשמתו בעל מודע שלו כיון שבגלגול הקודם היו אוהבים או שהם שני חצאין של נשמה אחת או שיש להם אותו שורש נשמה) א"כ כיצד יכול לידע אם אינו ראוי להתחבר בפועל אם הזולת.

תשובה:

ו. נכון. נצרך לבדוק חלקי התועלת מול חלקי הנזק.

שאלה:

ז) ובמקום שיש לו לפרוש מחבר מטעמים מסוימים (כגון שקשר זו מוליד נסיונות בקדושה או שהוא קשר שלילי של קנאות בלתי מאוזן וחורבן העולם כמו קשר של כגון שמעון ולוין) האם יש לאהוב הזולת עמוק בלב על אף שהקב"ה אינו רוצה קשר גלוי ביניהם?

תשובה:

ז. כן, אולם פעמים יש זמנית להמעיט בכך, כי הנפש עדיין בלתי מזוככת, ועצם האהבה נתפשט בנפש למקומות לא מדויקים.

ח) וא"כ מה האופן לאהוב זה את זה באהבת ישראל אמיתית אם הקשר זה לזה אינו קשר שה' חפץ בו?

תשובה:

ח. קשר נקי מצד שורש הנשמות שהם אחד, ללא התלבשות מדין הפרט.

שאלה:

ט) ככל שאני מעמיק בעולם הפנימי ובפרט עכשיו ע"י שאני לומד ספר הכרה עצמית, אני מרגיש מחובר עם נפשי וגם אני רוצה להרגיש מחובר באמת להזולת, קשר אמיתי ולא קשר זמני או קשר חיצוני או קשר התלויה בדבר. לעולם היה לי תכונה זו שאני היה רוצה להרגיש קשר עמוק על כל אחד שאני פוגש (אם לא שהוא אדם גרוע מאד) אבל עכשיו נתחדד מאד תכונה זו בנפשי ע"י לימוד הספר הכרת עצמית. ועכשיו אני מוצא עצמי בעולם מאד חשוך וקר, שכל אדם שקוע בעצמו ואינו רוצה להיות מחובר עם זולת. נראה לי שהבעלי שכל בפרט יש להם יראה ופחד מקשרים עמוקים כזו, הם אינם רוצים חיבור עם זולת! וגם אצל בעלי רגש וחום אני מוצא שיש להם גבול ברמת הקשר עימי. ופשוט לי מלימוד ספרי הרב שכל זה נובע משום שאין לבנ"א הכרה בעולם הפנימי שלהם ואינם מחוברים לעצמם ועל כן אינם מחוברים לאחרים ואינם רוצים זה, ואפי' אם הם רוצים אבל אינם יודעים מהי הדרך להתחבר כראוי עם הזולת באופן בריא ומאוזן. ועכ"פ השאלה הוא, כיצד אני יכול להתמודד עם המציאות הכואבת הזו שכל העולם בסביבתי הם כזרים זו לזו, אני מרגיש

שאין מי להתחבר, ונכון שיש לי עולם רחב של לבד ב"ה והאושר של נפשי ונשמתי, אמנם להרגיע הנפש הבהמית שלי שרוצה קשר וחיבור עם הזולת (וגם מצד עצם נשמתי שרוצה חיבור עמוק עם ישראל) איך אני יכול להתמודד עם המציאות הזו? יש רק יחידים כאן שלומדים ספרי הרב...אני מרגיש כ"כ מבודד מזה ומחמת כך אני מעדיף ללמוד לבד או בביתי או בחדר שקט בלי בני"א וגם קשה לי מאד להיות בין אנשים הן בבהכנ"ס הן בסתם מקומות לציבור, מחמת שקשה לי להיות בעולם קרה כזו שאין כאן חיבור אמת בעולם בין נפשות, ואיני יכול להתחבר עם שום אחד מחמת שיש מחיצות עליהם שאיננו מסכים להתקשר עמי...יש לי הרבה אור רק כשאני לומד ספרי הרב אבל כשאני סוגר הספר ואני צריך להיות בעולם בין בני"א, העולם הוא ממש עולם חשוך, קר, זר, שא"א לתאר. ההרגשים כאלה מתחדדים מאד מאד לאחרונה ואם אפשר להרב להסביר לי אם זה נובע ממקום בריא בנפש או ממקום אינו מאוזן, וא"כ מה תיקונו.

תשובה:

ט. זה נובע בחלקו ממקום בלתי מאוזן, חוסר איזון בין קשר לבורא ולעצמך, וקשר לזולתך.

הנפש הבהמית שלך תובעת קשר עם בני אדם באופן בלתי מאוזן. ושם שורש הקושי. מלבד כך, יש קושי לנשמה שאוהבת את הבריות, כוח זה אינו יוצא לפועל בשלמות. וזהו חלק מגלות השכינה, ויש לקבל צער זה באהבה. ומאידך לזכך הנפש הבהמית ולהגבילה מרצונה לקשר עם בני אדם בלתי מאוזן הרבה.

קיום התורה באמריקא ושימוש במדיה

שאלה:

א) כידוע שהיה המחלוקת בין ר' אלחנן ור' חצ'קל אם תורה יכול להתקיים באמריקא, שר' חצ'קל סבר שהתורה לא יהיה יכול להתקיים באמריקא מחמת השקר ואוירה של רדיפת ממון, והיה אומר שזה החליש את האמונה שלו כשהיה באמריקא לרק לתקופה קצרה, ואילו ר' אלחנן אמר לר' אהרן שהתורה יכול להתקיים גם באמריקא.

תשובה:

א. תורה בטהרתה אי אפשר לה להתקיים, כמו שרואים עתה. וזה אצל הציבור. בוודאי שיש יחידים שכן.

שאלה:

ב) הגדולים באמריקא בדור הקודם היו סבורים ששייך ישיבות עם לימודי חול, ורק ר' אהרן קוטלר בליקווד והסאמטר רבי זצ"ל לא רצה כלל לימודי חול בישיבה והיו סבורים שאי אפשר להיות ישיבה עם לימודי חול, אבל שאר הגדולים באמריקא כנראה היו סבורים שיש להכניס לימודי חול בישיבות כדי שההורים ישלחו בניהם לחדרים וכדי שהישיבות יכולים לתמוך מהמשלה, וגם משום שסבורים שיש חכמות שצריכים ללמוד כגון תכונה וכתובה וקצת מדע וחכמת הגוף וביאליגיה וקצת היסטוריה וכו'. ואין זה שיטה חדשה של רבנים של היום אלא זה היה שיטת כמה גדולים באמריקא בדור הקודם, וא"כ לעולם היה קשה לי סוגיא זו כיון שידוע שהנצי"ב סגר ישיבת וואלאזין לנצח מחמת שהמשכילים היו רוצים להכניס לימודי חול בישיבה, ואפשר שיש לחלק בין לימודי חול לרוב שעות ביום ללימודי חול לחצי היום השני של היום שאז התלמידים כבר ספוגים עם קדושת התורה מהבוקר, האם יש כאן אחיזת שקר והגדולים היו צריכים ללחום יותר ולמסור נפש על כך, או שזה היה מחלוקת גדולים ואלו דברים אלוקים חיים.

תשובה:

ב. אור תורת האצילות (בכל עולם בפרטות) כולו טוב, לעומת בי"ע שמעורב, וזהו שורש המחלוקת.

שאלה:

ג) שמעתי שהאדמו"ר מאמשינוב מתיר מכשיר חכם לצורך פרנסה, וגם ראיתי לאחרונה מתשובת הרב שהרב יצחק גינזבורג סובר שיש להשתמש באינטרנט לשם קירוב והפצת ד"ת (ואולי זהו שיטת החב"ד שיש להשתמש בכל טצדקי כדי לגרום יותר אלוקות בעולם ואדרבה הם רואים האינטרנט ככלי שנברא בעיקר לצורך זו לקרב יותר יהודים במרחק העולם ליהדות ולתורה....ולכאורה השאלה תלוי אם האדמו"ר האחרון היה קיים היום האם היה מתיר הדבר? מסתמא כן...) וא"כ האם באמת הרב סובר שכל הרבנים של היום שמתירים דברים אלו הם באמת טועים וכמו שהיה משמע מתשובת הרב שזהו כמו בדור לפני השואה שהרבנים נפלו לציוניות. או שנאמר אלו ואלו דברים אלוקים חיים.

תשובה:

ג. איני יודע אם זה נכון. זוהי הסתכלות על שער הנו"ן לא בשורשו אלא בהתפשטותו בתוך מ"ט שערים.

מכות מצרים בעקבותא דמשיחא

שאלה: א. מה המקור שיהיה עשר מכות בעולם קודם משיח?

תשובה: א. עיין אור המאיר, וארא, ד"ה מול זה.

שאלה: ב) האם תכלית מכות אלו להעניש אומות העולם או לגרום לכלל ישראל לעשות תשובה?

תשובה: ב. גם וגם.

שאלה: ג) האם הרב יכול בבקשה לרשום מה היו המכות בעולם עד עכשיו, ואיך הם היו מקבילים להספירות?

תשובה: ג. איני יכול להיכנס לעומק תהליך העולם.

דרכים נשורות להגדיל אנרגיה ולהעבירה לאחד

קראתי ששיטת הרייקי מלמדת שיטות להגביר את האנרגיה שלך ולהעביר אותה לאחרים. אין לי כוונה ללמוד את השיטה הזאת ב"ה. אבל הייתי רוצה לדעת:

שאלה: א- אם יש דרכים נשורות לאדם להגדיל את האנרגיה שלו וכיצד?

תשובה: א. כן.

שאלה: ב- אם אפשר להעביר אנרגיה לאדם אחר וכיצד (אני רוצה להוסיף שבשידור לאדם אחר אני מתכוון בלי לדבר איתו)?

תשובה: ב. כן, ע"י חיבור נפשי, או שכלי - תודעתי.

שאלה: ג- וגם מקור לתשובה יועיל לי מאוד.

תשובה: ג. זהו יחוד רוחא ברוחא או נשמה בנשמה.

עונג ונגע בדרכו של בעל הסולם

שאלה:

שלום וברכה למדתי מעט על דרכו של בעל הסולם שמדברת על הסתלקות התענוג כאשר אין השוואת צורה בין הנברא לבורא, משמעו של דבר היא שהאדם בא לקבל כל תענוג שהמטרה שלו היא הנאה שאין בה השפעה, האדם נשאר עם חלל והעונג הופך לנגע.

בהמשך ללימוד הבנתי שהפתרון הוא ליצור מצב של צמצום התנגדות ומכאן יש אור חוזר, וכאשר האדם פועל כך הוא בהשוואת צורה ויוכל לקבל את האור.

מצד שני לא הבנתי אם ישנו קשר בין הדרך הזאת לבין התוכן בדע את נשמתך.

ניסיתי רבות כאשר חשתי רצון תענוג (לדוגמה מוזיקה) לא מיהרתי להאזין משום שהרצון ההתחלתי שלי הוא אגואיסטי, רצון שרוצה מילוי.

אחרי שהמתנתי מעט אפשרתי לעצמי להאזין אבל רק בתנאי שכוונתי שההנאה היא בשביל לשמח את בורא שרוצה להשפיע,

הרגשתי תענוג שכלל בתוכו אהבת השם אבל לאחר כמה דקות ההנאה הסתלקה והרגשתי ריק בחזרה.

הרצון התמלא למרות החיבור לה' ואיבדתי את נקודת רצון, האם עשיתי דבר שהוא טעות? מדוע חזרתי לאותה נקודת ריקנות,

הרי כוונתי במוחי שהתענוג הוא לא לשם קבלה, אלא חיכיתי עד שקבלתי על מנת להשפיע.

אשמח להארה של כבוד הרב ואולי דוגמה מתקנת לאיך עלי היה לפעול.

תשובה: "כוונתי במוחי", זה אינו תלוי "בכוונת המח" בלבד, אלא ב"רצון" האמיתי הפנימי!

השכלה והשגה

שאלה:

האם זה נכון לומר שהעולם שהאדם תופס הוא עפ"י דרגתו הרוחנית, והאדם שמוחו דק תופס עולמות דקים יותר, ואדם גס תופס עולמות דקים יותר. כי לפי זה משמע שהכול נמצא בדעת האדם ושדעת האדם נפגמת ממילא העולמות שהוא יקלוט הם פגומים. תודה

תשובה:

הוא תופס ב"השכלתו", אולם לא בהכרח בהשגתו!

בלבבי משכן אבנה חלק ז

שאלה:

שלום וברכה,

רצינו לשאול האם יש הקלטות

של בלבבי חלק ז (ספר האמונה) שיש גישה אליהם?

תשובה:

זה מכתיבת ידי, ולא נמסר בשיעור!

רצון והויה קוים ועיגול

שלום כבוד הרב,

הרב עוזר לי מאוד בבניין דרכי הפנימית בבהירות בכל תשובותיו!

שאלה:

א. דיברנו על זה שבמערכת של רצון האתרוג הוא הרצון אבל במערכת של הויה האתרוג הוא התגלות של הויה, איך שאני

רואה עדיין בתפיסת הויה האור לא בוקע לכל החומר כי נשאר גילוי והויה שהם 2 דברים ולכן זה עוד לא היש האמיתי

בשונה ממערכת של רצון האתרוג הוא הרצון, מה לא ברור לי?

תשובה:

א. רצון, הוא חלק מתפיסת הגילוי, ולכך אין גילוי לגילוי, כי הכל במערכת גילוי. משא"כ ההויה היא הויה גמורה, והיא

מתגלה.

שאלה:

ב. בתפיסת גילוי יש לנו את ההויה ואת גילויה, שזה לפחות 2, אז איך נגיע מפה ל 1? (להבנתי ברצון הכל הוא רצון ולכן יש רק 1 בעוד בהויה יש הויה וגילויה) גם אם נגיד שהכל הוא רק גילוי עדיין גילוי הוא לא הויה ולכן תמיד נשאר לפחות 2, גם בנפש יש את הויתה וגילויה אז איך נגיע ל 1?

תשובה:

ב. אחד מוחלט זהו רק הויתו, אנו במערכת הגילוי, ולכך אנו "שני", הגילוי נגלה בו האחד, אולם אינו אחד ממש, אלא כמראה מלוטשת שנגלה דרכה האחד, אולם נשאר מראה!

שאלה:

ג. לגבי דרך השתלשלות קווים ועיגול, האם בעבודה הדרכים מתחלקות לפי שורשי נשמות? האם לפי העולם שאני נמצא בו? או שילוב שבאמת אפשר להסתכל על כל עולם באחת מ 3 הדרכים ולכן זה בעיקר תלוי בשורשי נשמות אבל מצד שני לכל עולם יש את הנטייה שלו לדרך אחת לדוגמא באצילות זה יהיה קווים ואדם יכול להתחבר אליו בבחינת קווים אבל גם בבחינת עיגולים? על פניו הצד השלישי נראה לי יותר מדויק ואם ככה אז האם לא שווה לאדם להתאים את עבודתו לפי העולמות כי ככה עלייתו תהיה "קלה" יותר? או האם צריך לעבוד באותו עולם גם לפי דרכו וגם לפי שורשי נשמתו במקביל? הרב יעשה לי סדר.

תשובה:

ג. שילוב, לא שייך קלה יותר, כי אם אינו לפי חלקו אינו מתאים ואינו נכון וגם אינו קל.

תודה רבה.

אמונה חושית - יש בורא לעולם

שאלה:

הרב הסביר שעל מנת להגיע לאמונה חושית כדאי להתחיל מנקודת היסוד - שיש בורא לעולם ולהתמיד בנקודה זאת בהתבוננות למשך קצר במהלך היום עם הפסקות קצרות והתבוננות אחת יומית ארוכה יותר. אני מבין את הרציונל שצריך להתחיל מהיסוד ולבנות אותו בצורה יציבה ועמוקה ולא ישר להרחיב את הנקודה להשגחה

פרטית, אהבת השם וכו'.

אבל מה לגבי אדם שכבר רגיל כמה חודשים בהתבוננויות ועבודה מחשבתיית בנקודות העמוקות יותר (להסתכל בפנימיות של כל דבר, ברוממות ה' והשגחתו הפרטית ונקודה שהכל לטובה וכו')?
א) האם זה לא יכול ליצור תסכול להתחיל מהתחלה אחרי שכבר לכאורה התחלת לקבע בנפש נקודות עמוקות יותר?

תשובה:

א. אפשר להמשיך, ולחזור כפי הצורך לנקודות ראשונות.

שאלה:

ב) האם זה שעובדים על נקודה מסוימת אומר שמתעלמים משאר הנקודות באופן מוחלט או שפשוט לשים דגש תודעתי על אותה הנקודה שעובדים עליה?

תשובה:

ב. כהצד השני.

תודה מראש לרב על כל עבודת הקודש והדברים הנפלאים

אימייל על המחשב או בטלפון מטעמי נוחות

שאלה:

האם יש משהו לא בסדר עם אימייל על המחשב הנייד שלי, או בטלפון שלי, מטעמי נוחות?

תשובה:

ככל שהאדם פחות קשור ומחובר זמין לענייני העולם הזה, כן ראוי יותר. ועל כל אדם להתנהג כפי צרכו וכפי מדרגתו. ולרוב מוחלט של בני האדם, אין בזה צורך אמיתי אלא חיבור יתר לעוה"ז שיש בו אף פעמים נפילה לאיסורים.

תפילין דר"ת

שאלה:

בשולחן ערוך בית יוסף כותב "ירא שמים יצא ידי שניהם ויעשה שתי זוגות תפילין ויניח שניהם". וכן בשולחן ערוך אדמו"ר הזקן כותב ש"כל ירא שמים יצא ידי שניהם ויעשה ב' זוגי תפילין ויניחם". רציתי לשאול אני לא חסיד, אבל אני כן לומד תורת חב"ד ואני מבין שיש ענין גדול בזה. רציתי לדעת מה פנימיות הסיבה להנחה של תפילין של ר"ת? וגם שאני הגעתי השנה לגיל שלושים ורציתי לדעת אם זה הזמן שכדאי להתחיל אפילו שהמשפחה שלי לא מניחים? ואם כן, מה להגיד בהנחת תפילין? ואם צריך לומר שאני מקבל על עצמי בלי נדר שחס ושולם אם אני לא יוכל להניח פעם אחת שלא יצא שכרי בהפסדי? תודה רבה.

תשובה:

איני יכול להשיב על כך.

עבודה על מחשב עם סינון מול לימוד תורה של הבעל

שאלה:

אני רוצה לשאול את הרב שאלה:
אני עובדת כמזכירה במשרד. יש לנו מסנן טוב, אבל צריך שיהיו לנו כמה אתרים פתוחים כדי שנוכל לבצע את העבודה. במיוחד אם אני אפסיק לעבוד בעלי יצטרך לצאת לחפש עבודה ויהיה לו הרבה פחות זמן ללמוד (כמו שהוא לומד כל היום, ויש לי 3 ילדים קטנים - עבודה חדשה לא תעבוד לי).
מהי דעת תורה שעליי לעשות? תודה.

תשובה:

צריך בדיקה אלו אתרים מדובר, ומה רמת הסיכון הרוחני, ולפ"ז לדון מה רמת הסיכון הרוחני שלכם, מול סיכון של הבעל ושל הבית.

במקביל להתפלל ולבכות על כך לקב"ה, ומקביל לבנות צורת חיים של עלייה רוחנית, כמשקל נגד הסכנה שבמקום העבודה.

גלות היהודים ברוסיה הקומוניסטית

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א

האם זה נכון להגיד שהקב"ה שם מליונים יהודים לרוסיה הקומוניסטית בלי תורה כדי שירגישו חסרים ויגלו בתוכם את אור הכתר?

תודה רבה לרב שגילה לי שיש בכלל בעולם את המושג של העבודה הפנימית.

בכבוד רב

תשובה:

כן! ונחלק לב' חלקים. א. רצון. שעל ידי גלות זו מתחדד תוקף הרצון לתורה ומצוות, כי כאשר רוצה דבר ביותר ומונעים זאת ממנו, מתחזק כח הרצון. ב. מסירות נפש שנתעוררה הרבה עקב גלות זו.

שמותיו של הקב"ה ולימוד תורה כשאשתו בצער

שלום כבוד הרב,

שאלה:

א. האם זה נכון שכותב הרמח"ל ששמותיו של ה' הם לא שם של ה' אלא שמות שמציגים את מידותיו והנהגותיו? אולי לא הבנתי נכון... אשמח אם הרב יוכל להסביר לי - יש לה' שמות?

תשובה:

א. בהיות אמיתתו אין שום השגה במהות, אולם אמונתנו אמונת אומן בקיומה, וכן מעצם היותנו הננו מכירים את היותו.

למטה מכך, הקב"ה נתגלה לנו בגילוי כוחות המוכרים לנו, רצון, חכמה, בינה, חסד, דין, ועוד.

שם הוי"ה זהו שם שמגלה את קיומו ית', וע"ש כן נקרא הוי"ה, מלשון שהוא גילוי של אמיתת ההויה. ובנוסף לכך מגלה שהוא מהוה את הכל, ונגלה בעבר הוה עתיד, היה הוה יהיה. שאר השמות הם שמות המגלים את הכוחות, אלקים - תקיף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם, וכן שאר שמותיו ית"ש. והם כוחות שמהם נאצלו ונבראו הנבראים, והם הכוחות שמנהיג על ידם הוא ית"ש את עולמו.

שאלה:

ב. בעבר שאלתי את הרב על צער האישה, האם יש שכר על לימוד תורה במקרה שהאישה בצער ובעלה לא פייסה ולמד תורה. והרב ענה שיש קצת שכר. שאלתי היא- אם הצער נגרם בגלל הבעל עצמו, ובכל זאת השאיר אותה בצער והלך ללמוד בכולל, עדיין יש לו על זה שכר?

תשובה:

ב. יש שכר, אולם נצרך זיכוך לתקן את אשר ציער את אשתו שלא כדין.

סרטונים כשרים לילדים וענין הבני

שאלה:

א. האם גם אבות התנאים היו תנאים?

תשובה:

א. חלק כן וחלק לא.

שאלה:

ב. האם להראות לילד (בן 3) סרטונים כשרים במחשב (כמו קליפ של שיר וזמר כשר תכנים עם מסרים לעבודת ה' סרטים מצויירים על תולדותיהם של גדולי ישראל כמו רש"י רמב"ם וכו') זה מזיק לנפשו? עדיף שלא / עדיף שכן?

תשובה:

ב. מזיק, ועדיף שלא.

שאלה:

ג. הרב ענה פעם שמי שהוא בעל אמונה שלימה, לעולם לא היה בוכה אלא רוקד משמחה תמיד. איך זה מסתדר עם גדולי עמינו – כיוסף הצדיק שכמה פעמים כתוב שבכה, דוד המלך, שמפורש כתוב שבכה מצער על ייסוריו וכו' ועוד בכי מופיע כמה וכמה פעמים גם בהקשר רחל, אברהם וכו'?

תשובה:

ג. יש בכי של שמחה ותענוג. ויש בכי שהנשמה בוכה, כי מצטרפת לצער ובכי השכינה. ויש בכי של חוסר זיכרון באמונה, מצד הגוף והנפש הבהמית הבלתי מזוככים בשלמות.

עבודת ימי השובבים

שאלה:

אדם שנתעורר בימי השובבים אלו להתחזק קצת בעניני קדושה, וכבר אינו כ"כ צעיר, ואין הדברים נוגעים לו כמו שהיה, על מה יש לו לעבוד?

גם, אולי יכול הרב לברך בני, שהולך בעזה"י להתחתן בעוד כמה שבועות, שהזוג יעלה יפה. בכבוד רב,

תשובה:

עיקר העבודה זיכרון המחשבה. הן מצד תמידיות המחשבה, והן מצד איכות דקות ועדינות המחשבה, וזהו שורש התיקון.

יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויהא נחת לקב"ה ולהורים.

כח הדילוג בנפש

שאלה:

שלום כבוד הרב,

בהמשך לשאלתי, הרב אמר לי להכיר את כח הדילוג בנפש בלי כיסוי של עפר,

האם הרב יכול להסביר לי למה המכוון של הרב שאני אגיע להיכרות עם כוח הדילוג שלי בנפש, אני בכלל חשבת שהבעיה היא הפוך וחסר לי הבנה פנימית בתהליך של מעבר ממצב של התפשטות למצב של גילוי, הרבה פעמים אני מרגיש חסימה גבוהה לגשת להויה ולהיות בתפיסת גילוי נראה מהרב שהא סובר שהעיקר לא מונח בחסימה של משהו לדלג או בחוסר בניין נכון או חוסר הבנה (למרות שתמיד יהיה קצת חושך בדברים הנ"ל) אלא בעיקר בהכרה חזקה בכוח הדילוג.

תודה רבה על העזרה

תשובה:

התפשטות, בחינת אריך - אורך. אור-רך, טבעו להתפשט. לעומת כך עתיק, דילוג. ועומק הדילוג, דילוג מגילוי לגילוי. וזהו עיקר מדרגת עתיק, רדל"א, וכמו שביאר הרמח"ל בקל"ח פתחי חכמה, שנעשה דילוג ממראה למראה אחר כמראה הבזק. ולכך לצורך תפיסת גילוי בשורש, נצרך גם תפיסת דילוג. כי שורש תפיסת גילוי באה בדילוג. ניתן לעבוד מתתא קודם על תפיסת גילוי, ואח"כ לעלות לשורשו, תפיסת דילוג בגילוי. וניתן לעבוד מתחילה בשורש, תפיסת גילוי בדילוג.

פיתוח כח השאיפה והניגון

שאלה למורנו הרב שליט"א

מסירות הנפש של הרב לרדת אלף דרגות עד אלינו, אנשים פשוטים, ומשם להאיר ולכוון, אינה מובנת, ועל כך תודתי העמוקה מקרב לב.

כמה שאלות אודות כוח השאיפה והניגון.

שאלה:

א. איך מזהים הכבדה: כפי שהבין הרב בחכמתו, כוח השאיפה שלי איננו מאוזן, דבר שגורר הכבדות רבות על עצמי בכל מיני תחומים. הבעיה, שאינני מכיר בכך, ואיני שם על לב שהנה כאן והנה שם אני מכביד על עצמי. כלומר, מרוב עוצמת השאיפה, אני מותח את נקודת היכולת למקומות דמיוניים. השאלה, האם יש עצות פשוטות כיצד לזהות אם תביעה פלונית מצויה בנקודת היכולת, או שמצויה הרחק ממנה?

תשובה:

א. עצה שורשית ויסודית מאוד! כל דבר חדש שהינך רוצה "להוסיף" לעבודתך, עליך "להמתין שבוע", ולהתבונן אם הוא לפי כוחותיך. עצם ההמתנה מחלישה את כח האש המתלהט ואת כח הדמיון, ועל ידי כן האדם יותר מבורר לכוחותיו. זאת ועוד. כל דבר חדש להוסיף אותו (אחר הנ"ל) "לניסיון" לשבוע, ואחר שבוע יש בדיקה נוספת אם הוא לפי כוחותיך. ואזי אם כן, "להוסיף לניסיון" לשבועיים, וחוזר חלילה, בכל פעם להוסיף ולהגדיל את זמן הניסיון.

שאלה: ב. איך יוצרים ערך: באותם מקומות שאני כן פועל לפי היכולת, ההכבדה אמנם לא קיימת, אבל במקומה מגיעה תחושת חוסר החשיבות. דוגמא, החזרות: כפי שהורה הרב, אני פועל לחזור על לימודי באופן קל ומהיר, בנועם וברוגע. הבעיה, שאח"כ מגיעות מחשבות של 'זה לא שווה, הרי לא הבנת כפי שרצית' וכו', ואתם אני מתקשה להתמודד. איך א"כ נותנים שווי לעשייתי הפשוטה?

תשובה: ב. ראשית להכיר שכח זה נובע מיסוד האש, כילוי, גאווה. וככל שכח האש יתאזן כפי שהוזכר באות א', כן יקל גם נקודה זו.

זאת ועוד. יש לחפש בכל ענין מסוג זה ג' נקודות טובות שיש בכך, ולחזור במחשבה ובפה על אותם נקודות מעת לעת. וזהו שמח בחלקו. עליך להכיר שכח זה נובע מהיחס שביחס לכל מדרגה יש מדרגה מעליה, וביחס הזה המדרגה התחתונה חסרה. ועליך להבחין על המדרגה בעצמה ולא ביחס למדרגה שמעליה, והדברים עדינים.

שאלה: ג. פיתוח כוח הניגון: שמת ליב שנעימה אצלי בשעת הלימוד היא חשובה מאוד. זה אולי נראה צדדי, אבל למעשה אם קורה וזכיתי שניגון טוב יתחבר למילות הגמרא אני ממש מתעורר ומתלהט. מסיבה זו, מעת לעת אני מנסה לחבר נעימות ללימוד. ככלל, אני אוהב מוזיקה, וגם למדתי בעבר גיטרה. לא פעם שאני שומע שיר יפה אני מתרגש עד כלות וחושב שכוח השירה צריך להיות יותר ויותר קיים בעולמי. השאלות, האם באמת יש לעשות עניין מנעימות בלימוד? איך לפתח ככלל את עולם השירה בחיי (אם בכלל)?

תשובה: ג. כן, כמבואר בחז"ל על לימוד בנעימה. פעם בשבוע לנגן לפי צורך נפשך.

יחס נכון של אשה לבעלה וכיצד להוכיחו

שלום כבוד הרב,

שאלה: א. אם אני רואה שבעלי הרבה פעמים לא מבין נכון את התורה המצוות יש לו עבירות מסוימות כמו שלפעמים לא מכבד אותי מרים עלי את קולו או מראה חוסר אכפתיות מהילדים לא עוזר ולא יודע מה קודם למה בעבודת השם, ואני מוצאת את עצמי מחדשת לו דברים די פשוטים שלא ידע אותם קודם לכן, הן בהלכות, הן בהשקפות, והן בדרך חיים פשוטה רגילה. איך אפשר במקרה כזה לכבד את הבעל כמו שכותב הרמב"ם שיהא בעיניה כשר או כמלך? ואומרים שהבעל הוא הרב של האישה, והוא מוביל את הרוחניות בבית, אבל במקרה שלנו, אם היינו שומעים לו בכל מני דברים ולא שואלים ומבררים בדעת תורה, היינו שוגים ועוברים עבירות או מבינים לא נכון את התורה. אז איך אני צריכה לקיים את זה? הוא לא נראה לי ברמה שאני יכולה להסתכל עליו בתור "הרב" שלי.

תשובה: א. עליך לחפש את כל הנקודות שבהם הוא מיוחד ממך, וכן את הנקודות שבהם הוא כן פועל נכון ותורם ביחס לבית, ולכתוב זאת על דף, ומידי פעם להסתכל בזה. יתכן שאף כדאי לעבוד על ענווה.

שאלה: ב. האם זה נחשב לי מצווה של זיכוי הרבים חסד אהבת ישראל אם כשאני רואה טעויות בעבודת ה' והנהגות לא טובות כמו שכתבתי לעיל ואני משנה אותם על פי כללי התוכחה הנכונים?

תשובה: ב. נצרך זהירות מופלגת מאוד מאוד, כאשר אשה מקיימת תוכחה לבעלה, ובקרב המוחלט של המקרים זה אינו מדויק ומביא לידי תקלות. אם זה נעשה כראוי וכיאה זה מצוה, אולם זהו מיעוט שבמיעוט.

שאלה: ג. והאם יש זיווגים כאלה שה' מזווג - שהאישה משפיעה על הבעל לטובה בעבודת השם יותר ממה שהוא אמור להשפיע עליה?

תשובה: ג. כן. כך אמרו חז"ל.

תודה רבה הרב ה' ישמור אתכם

על מצוות התשובה

שאלה: א. האם תשובה היא מצוות עשה מן התורה? מה הפסוק בתורה ששם זה כתוב? האם זה "ושבת עד ה' אלקיך" וכו'?

תשובה: א. נחלקו בכך הראשונים, אם זהו מצוות תשובה, או שהתשובה חלק ממצוות הוידוי. עיין רמב"ם מצות עשה ע"ג, וריש הלכות תשובה, וספר המפתח שם.

שאלה: ב. מה הם שלבי התשובה (בקצרה)..- האם זה חרטה, וידוי, קבלה לעתיד? ואם כן- האם זה לכל הדעות ומי שהחסיר אחד מאלה, מצוות התשובה שלו לא הושלמה?

תשובה: ב. כן. כן, לא "הושלמה". ובהרחבה עשרים עיקרי התשובה שמנה ר' יונה בשערי תשובה.

שאלה: ג. האם זה נכון שעל פי הרמב"ם אין מצוות עשה לחזור בתשובה אלא יש מצוות עשה להתוודות וכל שאר השלבים אינם מצוות מן התורה? או שכל שלבי התשובה לעיל לפי הרמב"ם נכללים במצוות עשה של התשובה? איך על פי הרמב"ם עושים תשובה?

תשובה: ג. עיין כנ"ל, שזהו חלק מהוידוי, וכלשונו שנצטוונו להתוודות על החטאים והעונות שחטאנו לפני האל יתעלה ולאמור אותו "עם התשובה". והדברים ארוכים, ואכמ"ל.

שאלה: ד. האם זה נכון שלפי הרמב"ן אין צורך בוידוי?

תשובה: ד. יש צורך, ואינו תשובה "שלמה", אולם נחשב תשובה חלקית, וכמ"ש בקידושין לגבי שמא הרהר תשובה בלבו, ונחשב תשובה אף שבודאי לא התוודה בפה.

הסוגיות רחבות, ואי אפשר במסגרת זו לכתוב מערכות שלמות וביאור שיטות הראשונים בהרחבה.

על מידת הרחמנות

שאלה: א. למה מידת הרחמנות היא מידה משובחת?

תשובה: א. יעויין בהרחבה בדברי רבותינו, כגון אורחות צדיקים, שער הרחמנות, פלא יועץ, ערך רחמנות. ומהר"ל, נתיבות עולם, נתיב הרחמנות.

שאלה: ב. ועל מי צריך לרחם?

תשובה: ב. כתיב ורחמיו "על כל מעשיו", ועל האכזרים צריך גם להתאכזר וגם לרחם.

שאלה: ג. איך הרחמנות מתבטאת (חוץ מהרגש עצמו – האם יש לזה גם ביטוי מעשי שה' מבקש מאיתנו)?

שאלה: ד. מה פירוש "כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמיים" – על כל בריה ובריה צריך לרחם? גם על חיות? גם על גויים? (חוץ מאכזרים כי כתוב כל המרחם על האכזרים סופו להתאכזר על הרחמנים?)

תשובה: ג. רגש, ועזרה לישראל בלבד.

תשובה:

ד. "צריך", ומי שמרחם מעורר את "שורש" הרחמים, וזהו מרחמים עליו מן השמים.

שאלה:

ה. אם צריך לרחם גם על גויים, אז למה יש איסור לתת להם צדקה "לא תחנם" וכו'?

תשובה:

ה. כן, כנ"ל על "כל מעשיו", אולם נאסר לבני ישראל לתת בפועל. אולם יש לרחם בלב.

רחמים זו "מידה שבלב", נתינה "בפועל" היא נאסרה. אולם אצל הקב"ה יש רחמים ונתינה לגויים, כנ"ל על כל מעשיו. והקב"ה מרחם ונותן אף לרע בפועל. אולם עבודתנו לתת רק לטוב, זולת מים אחרונים חובה, ואכמ"ל.

נתינת צדקה לעני שאינו הגון

שאלה:

שלום כבוד הרב, תודה על כל התשובות של הרב הקדוש שליט"א,

הרב ענה לגבי השאלה ששאלתי האם צריך לתת רק למי שמכירים שהוא עני אמיתי ולהמנע מלתת למי שלא מכירים (שמא הוא מתחזה או ישתמש בזה לעבירות וכו') או יש להביא גם למי שלא מכירים, והרב שליט"א ענה: "יש לתת לעני שמכירים שהוא עני או שיש עדות נאמנה שהוא עני".

ועל שאלה אחרת ששאלתי – האם זה נכון שאדם שדפקו על דלת ביתו לבקש צדקה או פגש במי שמבקש צדקה ברחוב צריך לתת לא משנה מי הוא אותו נזקק ויתן לכל מבקש אפילו פרוטה, העיקר שנתן משהו? הרב שליט"א ענה: "כן".

נראה שהתשובות סותרות אחת את השניה במחילה מכבוד הרב, איך הדברים מתיישבים?

הרי על פי התשובה השניה של הרב שצריך לתת לכולם, איך זה מסתדר עם מה שהרב ענה שצריך לתת רק למי שהוא עני או יש עדות נאמנה שהוא עני?

הלא יש בני אדם חוץ מכבוד הרב – מסוממים/שיכורים/מכורים לכל מיני עבירות אחרות שישתמשו בכסף לאיסור, אז איך הגיוני שצריך לתת להם (לפי התשובה השניה של הרב???)

תשובה:

"עיקר הנתינה של צדקה", כמעשרות, יש לתת לעני ראוי כנ"ל, אולם ראוי מאידך שכל מי "שמבקש" לתת לו ולו מטבע קטן ולא לפוטרו בלא כלום כפי האפשר. זולת מי שידוע שמשמש בכך לאיסור או לדברים רעים.

המשך נושא נביעה פנימית

שאלה: שלום לכבוד הרב,

קיבלתי את תשובת הרב העמוקה מי ישיגנו. רצון הבנת אמיתת החכמה ומתוך הרצון להשיג באופן מסודר הנני שואל: א. הרב שליט"א ענה לשאלתי: הינך "ממקד את עצמך לדלג", ולכך יש לך קושי. הצורה היא הפוכה, תחלה שחרור, ואז דילוג. ע"כ תשובת הרב. מתוך הכירות עצמית ובעיקר בעת השקטה מצוי המפגש עם דילוגי המחשבה המשחררים,

אמנם הם לעיתים "משוחררים מידי" א"כ חייב אני למקד את הדילוג לתחום בו אני רוצה לנבוע ולכך נהרס השחרור. איך משתחררים ומגיעים לדילוג ונביעה בתוך אותו תחום?
ב. האם הנ"ל המתבאר בשאלה הוא הנקרא בשיעורי הרב משיכת השגה מהעצם? תודה.

תשובה: יש לעבוד תחילה על ריכוז, ריכוז הרצון וריכוז המחשבה, כמו שנתבאר בהרחבה בדע את מידותיך, יסוד העפר, ריכוז. ועל ידי זה ה"אש" שבתוכך שמדלג יושקט. ולאורך היום תהיה מרוכז הרבה, ואח"כ נצרך שחרור בעת ההשקטה. זולת כך חוסר הריכוז הכללי מתפרץ בשעת ההשקטה הרבה, ונצרך אז לצורך כך ריכוז, והריכוז בשעת ההשקטה חוסם.

לעת עתה זמנית ניתן להתרכז ע"י פתיחת ספר בענין שרצונך להתרכז בו ולהשתחרר בתוכו, או ע"י מיקוד של ראיה וכד'. אולם זהו יוצר חסרון שקט מאידך.

איך ידע מי הרב שלו

שאלה: המשך לשאלה קודמת. עדיין לא הבנתי בדיוק איך ידע מי הרב שלה.

- א. שהרב ענה שצריך ביטול גם מחמת ששמע מימנו דברי חכמה וגם ששמע שהוא צדיק האם חייב את שניהם או שמספיק דבר אחד ועדיף את שניהם שיהיה ביטול גמור?
ב. גם אם יודע שהוא צדיק וחכם אולי יש לו נגיעות כמו שמצינו בגמרא בקידושין שאם הרב אמר שלא יודע לא יכול להורות שוב, ועוד מי אמר שהרב בירר את אותו דבר כל הצורך.
ג. איך ידע מי הרב שלו האם על ידי שדברי אותו רב מתקבלים על ליבו וזה בדרך שלו?

תשובה: אי אפשר להבין בדיוק, אין לכך תהליך מדויק. אחר כל הבירורים נצרך תפלה ואמונה שהקב"ה יכוון אותו לרב הנכון. ומקבלו לרב מתוך אמונה שכך הקב"ה כיוון.

ונצרך לעולם לזכך את עצמו, כי אולי לא זכה לרב הנכון. אולם לעת עתה שזהו רבו יש לשמוע לקולו. וכך כל הימים.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

פסק: 03-548-0529 | rav@bilvavi.net

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השלון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571